

Tullin valvonnan vuosijulkaisu

2017

TULLI
TULL • CUSTOMS

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Rikostilanteesta	4
Valvonnan tehostaminen lisäisi veronkantoa	5
Teollis- ja tekijänoikeuksien valvonta	6
Huumausainerikokset ja huumausaineiden lähtöaineet	8
Fentanyyli ja sen johdannaiset	13
Metamfetamiini	14
Huumausaineisiin luokitellut lääkkeet	15
Lääkkeet	16
Dopingaineet	17
Tullivalvontaa	19
Yritystarkastus	23
Talousrikokset	25
Ympäristö- ja luonnonsuojelurikokset	28
Ampuma-aserikokset ja vaaralliset esineet	30
Tuoteturvallisuusvalvonta	32
Vuoden tullikoira Urho palkittiin myös vuoden virkakoirana Koiramessuilla	33
Suomen suurin hasistakavarikko	34

Vastaava päätoimittaja

Rakshit Sami

Päätoimittaja

Hirvonen Esko

Toimitussihteeri

Piirainen Angelika

Toimitus

From Marjut

Gustafsson Jussi

Havumäki Juha

Helin Jarkko

Jauhola Pekka

Kaario Reino

Kallio Janne

Kaunisto Kimmo

Kivelä Petri

Koskenlaakso Tarja

Laatikainen Jarno

Lehtonen Kim

Mäkitalo Seppo

Neffling Jonna

Nevala Rauno

Pakkanen Riikka

Pitkänen Mika

Pylkkänen Ahti

Rakshit Sami

Rodionoff Risto

Rundgren Markku

Ruotsalainen Vesa

Ruottinen Timo

Ryttäri Lasse

Saloniemi Jari

Sulander-Seppänen Tiia

Tahvanainen Tiina

Typpö Saulo

Virtanen Tero

Kuvat

Yhteistyökumppanit

Silvola Risto

Vainionpää Arvo

Tilastot Soini Saila

Kielenhuolto Turkama Kati

Taitto Jalo Tuuli

Julkaisija Tullin valvontaosasto

ISSN 2242-3265

Suosittu ja arvostettu Suomen Tulli -sarja jatkuu – vai jatkuuko?

Suomen Tulli -sarjaa esitettiin ensimmäisen kerran suomalaisilla tv-kanavilla jo vuonna 2011. Alustavat keskustelut sarjan jatkamisesta hetken tauon jälkeen on taas aloitettu.

Tapahtui edellisessä jaksossa: Vuosi 2017 oli Tullille tulosten valossa erittäin menestyksenkäs. Siitäkin huolimatta, että Tullin verotustehävien siirtäminen Verohallinnon hoidettavaksi jatkui ja henkilöstöresurssien määrä laski edellisten 10 vuoden tavoin, tulokset olivat useimmilla valvonnan sektoreilla ennätyksellisiä.

Henkilöstö on venynyt ja osoittanut korkeaa ammattitaitoa juuri silloin, kun on ollut tärkeää osoittaa, että Tulli on muutoksista ja määrärahoista huolimatta erittäin merkittävä ja osaava viranomais – viranomais, johon voi luottaa ja jolle voi huoleta antaa vastuuta.

Vuotta 2017 leimasivat netti-kaupan volyymin valtava kasvu ja siitä aiheutuva kasvava valvontatarve sekä laittoman tavaran kauppa tietoverkoissa. Viime vuonna myös Tullin ministeriösijoittelua koskeva (julkinenkin) keskustelu rauhoittui, ja keskustelun painopiste siirtyi organisaatiomuutoksista viranomaisten yhteistyön tiivistämiseen ja parantamiseen.

Tämänpäiväinen jakso: Vuosi 2018 alkoi valoisampana kuin moni aiempi, kun eduskunta havaitsi Tullin resurssiahdinon ja korjasi määrärahoja siten, että vapaasta pudotuksesta pystytään nyt taistamaan vaakalentoon – resurssit eivät kasva, mutta eivät enää edellisten vuosien tapaan vähenekään.

Samaan aikaan ulkomaan kaupan logistiikka on kehittynyt ja moderni

teknologia avannut uusia mahdollisuuksia, ja toisaalta luonut myös uusia osamistarpeita Tullin ammattilaisille. Tullilla on edessään, ja osin jo käynnissä, tunnus-televa hapuilu, jossa yritetään ymmärtää millaisia henkilöitä ja millaista osaamista tarvitsemme virastona ensi vuosikymmenellä.

Rekrytointeja on käynnissä kokonaan uudelaisiin työtehtäviin, joiden yksityiskohdista edes rekrytoijat itse eivät ole varmoja: mitä uudet henkilöt tulevat tekemään ja millaista osaamista heiltä tulee edellyttää, jotta he menestyisivät tehtävissään.

Seuraavassa jaksossa: Toimintatapoja on tarkasteltava rohkeasti ja avoimesti, ja etsittävä uusia tapoja toimia. Uudelaissa maailmassa ei kukaan voi enää varmuudella sanoa, että ”jos teet noin, tapahtuu näin”. Syy-seuraussuhteet eivät ole entiseen tapaan hahmotettavissa monimutkaisessa maailmassa, vaan on tehtävä valintoja, vaikkei voi olla varma lopputuloksesta saati sen toimivuudesta. Tällöin pitää olla rohkeutta myös tunnistaa harha-askel ja tunnustaa se – ja rohkeutta valita uusi parempi tie eteenpäin.

Yksittäisen tullihenkilön työ muuttuu itsenäiseksi asiantuntijatyöksi, jossa esimies- ja muu asiantuntijatuiki voi olla fyysisesti kaukanakin, mutta tulee sähköisesti luoda. Työskentelytavat muuttuvat uusiksi tavoiksi toimia, ja Tullin sisäisistä organisaatioista tulee vähemmän merkityksellisiä itse tullityön kan-

nalta. Suurelle osalle meistä tämä kaikki kuulostaa ja tuntuu hyvin oudolta ja vieraalta, mutta tulevaisuus on niiden, jotka uskaltavat ja ovat rohkeita.

Mikä ei muutu, on se, että Tulli on ulkomaankaupan ja ulkomaan liikenteen kovin ammattilainen, joka pystyy huolehtimaan kaikissa olosuhteissa tehtävistään siten, ettei lailliselle kaupalle aiheudu mitään ylimääräistä häiriötä, mutta samaan aikaan lainvastainen toiminta tunnustetaan ja saatetaan asianmukaisen sanktioinnin kohteeksi.

Kysymys kuuluukin: onko Tullilla rohkeutta uudistua ja luoda uudeleen nahkansa uudelaissa maailmassa?

Mukavaa alkanutta vuotta ja voimia tärkeässä työssänne yhteiskuntamme hyväksi,

*Sami Rakshit
valvontaosaston johtaja*

P.S. Otsikko ei liittynyt millään tavoin itse pääkirjoitukseen, vaan se oli vain ns. teaser lukijan koukuttamiseksi lukemaan koko pääkirjoitus.

Rikostilanteesta 2017

Suomen rikostilanteeseen ja erityisesti Tullin rikostorjuntaan vaikuttavat rakenteelliset seikat ja toimet ovat pysyneet pääosin ennallaan. Joissain asioissa kehitystä on tapahtunut – tosin lainvalvonnan kannalta huonompaan suuntaan.

Suomen maantieteellinen asema Ruotsin ja Venäjän välissä näkyy rajat ylittävissä rikollisuudessa: pohjoinen maareitti sekä Kaakkois-Suomen rajanylityspaikat ovat avainreittejä Suomeen suuntautuvassa salakuljetuksessa. Huuhausainerikollisuuden keskeisimpiä toimijoita Suomessa ovat tunnukselliset jengiorganisaatiot. Näillä ryhmillä on toimivat yhteydet niin Ruotsiin kuin Venäjällekin.

Tunnukselliset jengit, pääasiassa kansainväliset moottoripyöräjengit, vastaavat suureksi osaksi Suomessa vaikuttavasta järjestäytyneestä rikollisuudesta. Lisäksi ulkomaalaistaustaisten rikollisten määrä on kasvanut varsinkin vuoden 2015 siirtolaistilanteen jälkeen.

Etenkin huuhausaineiden maahantuontiorganisaatioissa on ulkomaalaistaustaisia rikollisia, mutta heitä on tavattu aiempaa enemmän myös tupakkatuotteiden tai dopingaineiden maahantuontiin liittyvissä

rikoksissa. Jengien välisten toimivien yhteyksien sekä ei-tunnuksellisten toimijoiden kasvavan toiminnan voidaan myös sanoa heikentäneen Suomen rikostilannetta entisestään.

Jo useamman vuoden ajan internet on näytellyt tärkeää roolia eri rikoksissa, eikä tietoverkon merkitys ole 2017 ainakaan vähentynyt. Tähtäkin osin Suomen tilanne on yleismaailmallinen. Erityisesti tietoverkon rooli korostuu huume- ja lääkerikoksissa, mutta esimerkiksi laittomia aseita hankitaan myös usein verkon kautta.

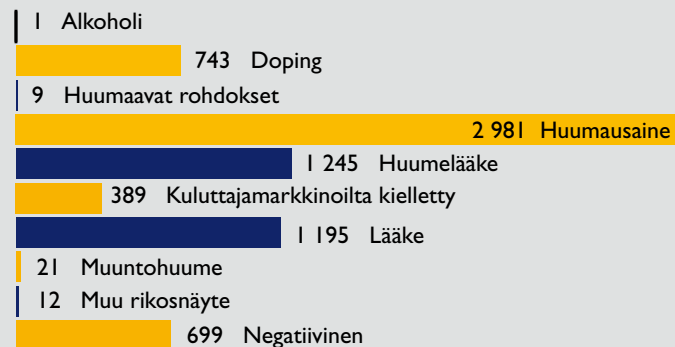
Huumeiden tilaaminen postit-

se tietoverkon kautta näkyy Tullin tutkimissa jutuissa siten, että perusmuotoisten huuhausainerikosten määrä oli loppuvuodesta 2017 suurin viiteen vuoteen. Sama viiden vuoden piikki näkyi myös dopingaineiden ja veropetosten määrässä. Huumeissa kokaiinista on tullut takavarikkojen vakioainetta.

Rikostilannetta heijastelee yleisemminkin rikosten määrän kasvu: lähes kaikki Tullin rikosjutut ovat kasvaneet viime vuosina joko lukumääräisesti tai takavarikoitujen aineiden määrällä mitattuna.

Tullirikostutkimukset (kpl) – Laiton maahantuonti 2017

Lähde: Tullilaboratorio

Rikostilanne	2013	2014	2015	2016	2017
Tullin tietoon tulleet rikokset	10 724	9 879	9 656	9 581	9 409
Rikoksesta epäilty					
Ulkomaalaiset yhteensä	4 411	4 225	4 010	3 216	2 902
Venäläisten osuus	3 003	2 964	2 492	1 838	1 598
Kaikki epäilty yhteensä	9 508	9 036	9 066	8 950	8 525
Tullirikostorjunnan vaikuttavuus (milj. e)					
Takaisin saatu rikoshyöty	24,90	17,50	10,70	19,30	28,00
Takavarikoimatta jääneen tavarahan arvo	0,88	82,20	1,79	197,40	5,03
Vältetyt verot	5,23	26,50	3,45	8,12	48,11
Yhteensä	31,01	126,20	15,94	224,82	81,14

Valvonnan tehostaminen lisäisi veronkantoa

Yli kahden kilon paketteja lähetetään noin 350 000 kappaletta vuodessa (tieto vuodelta 2015). Näistä tulliselvitetään noin 230 000. Virheellisesti ilmoitettuja lähetyskiä ohjataan tullitarkastuksen ja läpivalaisun perusteella tulliselvitykseen joka päivä. Näin virheellisesti ilmoitettuja lähetyskiä saadaan kohtuullisen tehokkaasti tulliselvitettyä. Tiiviimpi toiminta pakettilinjastolla voisi lisätä tullattavien lähetysten määrää vuodessa muutamilla tuhansilla.

Alle kahden kilon postilähetyskiä (pienpaketteja) on vuodessa noin 14 miljoonaa. Näistä noin 20 000 lähetystä tulliselvitetään. Otanta kohdistui vain noin 1/10 000:aan vähäarvoisista lähetyskiistä, ja erityisesti sellaisiin lähetyskiin, joiden arvioitiin sisältävän jotain otannan tavaraa. Otannan virheprosentti on siis oletettavasti suurempi kuin koko vuoden lähetysmäärän virheprosentti.

Pienikokoiset ja vähäarvoiset lähetykset eivät usein sisällä kauppalaskua, joten niiden arvon määrittäminen on työläämpää. Lähetysten ohjaaminen tulliselvitettäväksi aiheuttaa myös paljon lisätyötä, kun asiakas saapumisilmoituksen saatuaan ottaa Tulliin yhteyttä ja pyytää lähetysten vapauttamista maksamatta veroja.

Otannan perusteella voidaan todeta, että tulliselvityksen valvontaan kannattaisi antaa lisää henkilöresursseja, koska sillä voitaisiin saada veroja kannettua useita miljoonia euroja enemmän vuodessa. Tämä parantaisi myös nettikaupan tullivalvonnan ja veronkannon uskottavuutta.

Virheellisyyksiä pitää kuitenkin selvittää tarkemmin, jotta tullauksen valvonta saadaan kohdennettua paremmin, löydetään kustannustehokkaita toimintamalleja sekä saadaan suunniteltua ja hankittua juuri nettikaupan suuriin tavaravirtoihin sopivaa valvontateknologiaa.

Tullin valvontaosasto asetti 1.3.2017 projektiryhmän kehittämään Lentotullin postiliikenteen tullivalvontaa ja sen toimintamalle-

ja uudistuviin logistisiin ratkaisuihin soveltuviksi erityisesti valvonta-automatiikkaa lisäämällä.

Projektiryhmän on tarkoitus edistää internetkauppaan liittyvän tullivalvonnan tehostamista muun muassa 3D-läpivalaisulaitteen, muun ilmaisutekniikan ja automatisoinnin avulla. Kehittämisessä on huomioitava myös tulliselvitykseen ja verotukseen liittyvät linjaukset ja päätökset. Valtion ja Tullin budjetissa on hyväksytty 1 500 000 euroa postilinjaston tullivalvonnan automatisointiin.

Rikollinen toiminta verkkokaupassa

Kasvava verkkokauppa tuo mukanaan rikollista toimintaa, kuten huumausaineiden kauppaa ja laittomien

lääkkeiden välitystä. Suomessa käytettävät huumeet ovat pääasiassa tuontitavaraa, joten Tor-verkossa tai muualla myytävät huumeet toimitetaan jollain tavalla Suomen rajojen yli.

Myös Tullin postiliikenteen valvontaryhmä on paljastanut verkkokauppaan liittyviä epäiltyjä rikostapauksia yhä enemmän. Epävirallisen tilaston mukaan tammi-syyskuussa 2017 kirjattiin yhteensä 2 811 rikosilmoitusta, kun samalla ajanjaksolla vuonna 2016 rikosilmoituksia oli 2 534.

Työturvallisuus

Ulkomailta saapuvan postin valvonnassa on varauduttava erityyppisten lääkeaineiden, huumeiden ja ke-

miallisten yhdisteiden aiheuttamiin terveysriskeihin suojautumalla sekä varmistamalla riittävä ensiapuvalmius. Työturvallisuuteen sekä työturvallisuusohjeisiin ja -koulutukseen on kiinnitetty erityishuomiota myös eri toimipaikoilla ja Tullilaboratoriossa.

Ulkomaan postin joukosta on löydetty esimerkiksi karfentaniilia, joka on erittäin vahva synteettinen opioidi. Karfentaniilin toksinen määrä on niin pieni, ettei sitä ole helppo havaita silmin. Pelkän kontaminoituneen karfentaniilipussin tai -purkin käsittely paljain käsin on vaarallista. Tullissa

reagoitiin työsuojelliseen riskiin nopeasti, ja eri toimipaikoille saatiin toimitettua vasta-ainelääkkeitä.

Teollis- ja tekijänoikeuksien valvonta

Tulli valvoo tuoteväärennöksiä EU:n ulkopuolelta unionin tullialueelle suuntautuvassa tavaraliikenteessä. Valvontaa säätelee asetus (EU) No: 608/2013, joka määrittelee unionin tulleille yhteiset toimintatavat ja tähtää erityisesti teollis- tai tekijänoikeuksia loukkaavien tuotteiden nopeaan hävittämiseen.

Tuoteväärennösten kuljetusmuodossa on tapahtunut viimeisten viiden vuoden aikana suuri muutos.

Ennen vuotta 2012 Tulli löysi suurimman osan tuoteväärennöksistä itään päin suuntautuvasta transitoliikenteestä, jossa kuljetusmuotona oli joko kumipyörä- tai merikonttiliikenne. Pysäytettyjen tuotteiden määrät olivat suuria ja arvo useita miljoonia.

Sittemmin maailman poliittiset ja taloudelliset muutokset sekä EU-tuomioistuimen päätös transitoliikenteessä olevien tuoteväärennös-

ten valvonnasta ovat muuttaneet tilannetta radikaalisti.

Tuotteita ei enää kuljeteta itään Suomen läpi samassa mittakaavassa kuin aikaisemmin. Vuonna 2017 transitokuljetusten osuus pysäyttyksistä oli vain kuusi prosenttia, mutta kappalemäärinä laskettuna suurin osa pysäytetyistä tuotteista löydetään edelleen transitoliikenteestä. Nykyään maahan saapuvat tuoteväärennökset kulkevat kuitenkin

pääosin posti- ja pikarahtiliikenteessä, ja tästä syystä sekä tuotteiden kappalemäärät, että arvot ovat pienentyneet.

Nettikaupan räjähdysmäinen kasvu näkyy myös tuoteväarennösten pysäytyksissä: kaikista vuoden 2017 pysäytyksistä 63 prosenttia tehtiin postiliikenteessä. Valvontakohteena postiliikenne on tuoteväarennöksissäkin haastava, sillä ennakkotietoja saapuvista lähetyksistä ei

ole saatavilla ja pakettivolyymit ovat suuret.

Lisäksi läpivalaisusta on harvoin apua, sillä tavaramerkkien havaitseminen läpivalaisukuvasta on lähes mahdotonta. Tuoteväarennöksen löytäminen vaatii siis aina paketin fyysisen avaamisen.

Tuoteväarennöksistä yli 80 prosenttia tulee Kiinasta tai Hongkongista. Suurin osa, 79 prosenttia, pysäytyksistä vuonna 2017 tehtiin

Lentotullin alueella. Helsinki-Vantaan lentokentällä on suorat yhteydet Kaukoitään, joten väärennöksiä löydetään niin lentorahdista kuin posti- ja pikarahtiliikenteestä.

Väärennettyjen tuotteiden valikoimaan kuului vuonna 2017 muun muassa lasten leluja, auton varaosia, urheilutarvikkeiden varaosia, pelikonsoleita sekä kenkiä ja vaatteita.

	2013	2014	2015	2016	2017
Pysäytettyjen ja jatkotoimenpiteisiin johtaneiden tuoteväarennösten markkinoilta syrjäytetty arvo (€)	5 292 792	2 048 436	525 724	3 129 822	490 135
Pysäytetyt tuoteväarennökset (kpl)	279 603	193 636	90 336	45 873	478 267

Teollisoikeusrikos – väärennettyä moottoriöljyä

Tulli tutki teollisoikeusrikoksen nimikkeellä tapausta, jossa asianomistajalla oli syytä epäillä väärennetyn moottoriöljyn maahantuontia Suomeen ja myyntiä kuluttaja-asiakkaille.

Tulli takavarikoi tammikuussa 2015 suomalaisen kauppaketjun useasta eri myymälästä yhteensä noin 7 700 litraa moottoriöljyä, jota epäiltiin väärennetyksi. Takavarikoitiin tehtiin pakkausten eränumeron perusteella. Takavarikoitua moottoriöljyä tutkittiin Tullin pyynnöstä Keskusrikospoliisin Rikosteknisessä laboratoriossa.

Tutkimusten perusteella myynnissä ollut öljyerä ei vastannut asianomistajan antamaa vertailunäytettä, joka sisälsi synteettistä voiteluöljyä. Sen sijaan takavarikoidun öljyn todettiin olevan pääosin mineraalipohjaista voiteluöljyä.

Esitutinnan perusteella suo-

malainen kauppaketju oli ehtinyt myydä noin 13 400 litraa väärennettyä moottoriöljyä. Kaiken kaikkiaan väärennettyä moottoriöljyä oli ollut kauppaketjun myymälöissä myynnissä yli 21 000 litraa. Moottoriöljyn maahantuonnista vastasi suomalainen osakeyhtiö, joka oli hankkinut öljyn välikäsiänsä kautta Virossa.

Lisäksi oli syytä epäillä, että väärennettyä moottoriöljyä olivat tuoneet maahan suomalaisen osakeyhtiön lisäksi kolme muutakin suomalaista yritystä. Kaksi yritystä, joiden kotipaikka on Hämeessä ja Pohjois-Suomessa, olivat ostaneet väärennetyksi epäiltyä moottoriöljyä Virossa ja tuoneet sitä maahan yhteensä noin 10 700 litraa.

Yksi Pohjanmaalla sijaitseva yritys oli taas ostanut öljyä Puolasta ja tuonut sitä maahan yli 3 700 litraa. Kaikki yritykset olivat myyneet

moottoriöljyä edelleen eri puolille Suomea. Kaiken kaikkiaan öljyä oli saatavilla yli 20 eri toimipisteessä.

Esitutinnan aikana tehtiin hyvää yhteistyötä kansallisten viranomaisten lisäksi Viron ja Latvian viranomaisten kanssa. Esitutinnassa kävi ilmi, että kaikki moottoriöljyerät olivat tulleet Suomeen Puolasta, joko suoraan tai Viron kautta. Esitutinnassa esille tullut informaatio on toimitettu Europolin kautta asianosaisten jäsenvaltioiden tietoon.

Rikosasian esitutinnassa oli epäiltyä yhteensä yli 30 henkilöä. Esitutkinta on valmistunut ja siirrynyt syyteharkintaan Helsingin syyttäjänvirastoon.

Huumausainerikokset ja huumausaineiden lähtöaineet

Tullin tietoon tuli vuoden 2017 aikana yhteensä 3 229 huumausainerikosta, mikä on suunnilleen yhtä suuri määrä kuin vuonna 2016. Perusmuotoisia tapauksia oli hieman alle kolme tuhatta, myös lähes saman verran kuin edellisvuonna.

Törkeiden huumausainerikosten määrä kasvoi hieman – tapauksia oli vuonna 2017 yhteensä 271. Epäiltyinä törkeissä huumausainerikoksissa oli 344 henkilöä. Ulkomaalaisten epäiltyjen osuus törkeissä tapauksissa oli 50 prosenttia. Suurimman ryhmän muodostivat Liettuan, Romanian ja Viron kansalaiset.

Valtaosa perusmuotoisista tapauksista paljastui postiliikenteen valvonnassa. Tästä voidaan päätellä, että huumausaineita tilataan verkosta yhä enemmän.

Vuonna 2017 huumausaineita takavarikoitiin 3 175 kiloa, mikä on huomattavasti enemmän kuin vuonna 2016 (1 036 kg). Voimakas kasvu selittyy sillä, että khatin takavarikkomäärä kasvoi edellisvuoden vajaasta tuhannesta kilosta yli kahteen tuhanteen kiloon. Myös yksi 660 kilon hasistakavarikko selittää muutosta.

Huumausaineet salakuljetetaan Suomeen pääosin Baltiasta ja läntisestä Euroopasta. Suomi on myös huumausaineiden kauttakuljetusmaa, jonka kautta salakuljetetaan huumausaineita sekä Venäjälle että Länsi-Euroopan alueelle ja Pohjoismaista erityisesti Norjaan.

Synteettiset huumausaineet

Amfetamiinia ja metamfetamiinia takavarikoitiin vuonna 2017 yhteensä 58,8 kiloa. Määrä on suunnilleen yhtä suuri kuin edellisvuonna (56,2 kg). Useimmiten amfetamiinia tai metamfetamiinia salakuljettivat ulkomaan kansalaiset. Amfetamiinia tuli maahan suurehko määrä kirjälähetyksinä muun muassa Saksasta, ja se on edelleen yksi suosituimmista huumausaineista Suomessa.

Metamfetamiinin osuus kasvoi selkeästi, ja tätä tukevat myös Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) jätteenäytteenotokset, joiden mukaan metamfetamiinin ja amfetamiinin käyttömäärät pääkaupunkiseudulla pysyivät samoina koko vuoden 2017. Kristallimuotoista

metamfetamiinia on Suomessa tavattu vähän.

Uudet psykoaktiiviset aineet ovat edelleen ongelma, ja aineiden kirjo on valtava. Näiden aineiden tilastollinen vertailu on hankalaa, koska aineet luokitellaan kolmeen eri ryhmään: huumausaineet, kuluttajamarkkinoilla kielletyt aineet (KKP) ja luokittelemattomat aineet.

Uusia aineita tulee markkinoille jatkuvasti ja vanhoja poistuu sieltä. Vuonna 2017 Tulli paljasti 25 uutta ainetta. Tullissa tavattiin noin 100 erilaista ainetta, joista suurin osa oli jo uudistuneen lainsäädännön ansiosta luokiteltua ja takavarikoitavissa. Aineiden tuontia Suomeen lainsäädäntö ei kuitenkaan ole estänyt, vaan Tullilaboratorion tutkimat näytemäärät ovat pysyneet samalla tasolla kuin ennen lainsäädännön muutoksia.

Luokittelu huumausaineeksi ei ole romahduttanut suosituimpien aineiden salakuljetusta. Esimerkiksi alfa-PVP:tä salakuljetetaan Suomeen edelleen runsaasti.

Ekstaasia takavarikoitiin vuonna 2017 noin 19 000 tablettia, mikä

Huumausainerikokset	2013	2014	2015	2016	2017
Törkeä huumausainerikos	202	300	199	254	271
Huumausainerikos	2 774	1 641	1 819	2 810	2 829
Huumausainerikoksen valmistelu	56	52	88	39	39
Huumausaineen käyttörikos	242	218	206	84	90
Kaikki huumausainerikokset yhteensä	3 276	2 211	2 312	3 187	3 229
Takavarikoidut huumeet					
Takavarikoitu amfetamiini (kg) (sis. metamfetam.)	5,79	187,8	135,9	56,2	58,8
Takavarikoitu marihuana (kg)	165,9	151,7	63,9	25,4	115,2
Takavarikoidut huumeet (kg)	5 068	3 488	1 277	1 036	3 175
Takavarikoitu ekstaasi (tabl.)	20 757	58 289	9 791	107 000	19 034
Takavarikoitu buprenorfiini (tabl.)	17 428	15 459	18 675	20 994	15 136

vastaa kymmenen viime vuoden keskiarvoa. Ekstaasi on säilyttänyt suosionsa vuonna 2012 alkaneen markkinoille paluun jälkeen. THL:n valtakunnallisten jätevesitutkimustulosten mukaan ekstaasia käytetään erityisesti perjantaisin ja lauantaisin. Tämä tukee aikaisempia käsityksiä siitä, että ekstaasia käytetään runsaasti nuorten aikuisten viikonloppujuhlinnan yhteydessä "bilehuumeena".

Subutex

Subutex on edelleen suosittua huumausaineiden käyttäjien keskuudessa, ja sitä salakuljetetaan suuria määriä Suomeen. Vuonna 2017 takavarikoitiin noin 15 000 Subutex-tablettia. Muutosta edellisvuosiin verrattuna ei juurikaan ole. Subutexia on takavarikoitu vuodesta 2013 lähtien 15 000–20 000 tablettia vuodessa.

Subutexia salakuljetetaan useimmiten tuhansien tablettien erissä Ranskasta Saksaan ja Ruotsiin, ja sieltä edelleen laivaliikenteessä Suomeen. Subutexin päihdekäyttö on edelleen yleistä, ja ongelma on levinnyt koko Suomeen. Ulkomaalaisista salakuljetusta hoitavat pääasiassa pohjoisafrikkalaista alkuperää olevat sekä liettualaiset ja virolaiset henkilöt.

Subutex-tablettien katukauppahinnassa on suuria eroja eteläisen ja pohjoisen Suomen välillä. Pääkaupunkiseudulla tablettien kappalehinta on 30–50 euroa, kun taas Pohjois-Suomessa hinta voi nousta 100–120 euroon. Vankiloissa yksi tabletti saattaa maksaa useita satoja euroja.

Subutexin houkuttelevuutta lisää suuren kysynnän lisäksi sen myynnistä saatava voitto. Yhden tabletin hankintahinta Ranskassa on vain muutaman euron.

Kannabis

Vuonna 2017 hasista takavarikoitiin ennätyksellinen määrä – kaikkiaan 675 kiloa. Marihuanaa takavarikoitiin selkeästi edellisvuotta enemmän, yhteensä 115,2 kiloa.

Kannabis on käytettyin huumausaine Suomessa. Marihuanan salakuljetus lentoteitse Espanjasta aktivoitui voimakkaasti vuoden 2017 aikana. Kuriireina on toiminut useiden eri Euroopan valtioiden kansalaisia. Hasiksen salakuljetus Espanjasta kehonsisäisesti jatkui myös vuoden 2017 aikana.

Suurin yksittäinen hasistakavarikko tehtiin liettualaisesta ajoneuvoyhdistelmästä, jonka perävaunun etuseinään rakennetusta kätkötilasta löytyi 660 kiloa hasista.

Kokaiini

Vuonna 2017 Tulli takavarikoi kokaiinia muutamaa edellisvuotta vähemmän, eli yhteensä 3,52 kiloa. Vaikka kokonaismäärä laski, vastaa se kuitenkin viimeisen kymmenen vuoden keskiarvoa. Takavarikkotilastojen perusteella on kokaiinin salakuljetus Suomeen lisääntynyt voimakkaasti vuodesta 2014 lähtien.

Yksittäisten takavarikoiden määrät ovat kasvaneet jo muutaman vuoden ajan. THL:n jätevesitutkimusten perusteella kokaiinin käyttö pääkaupunkiseudulla lisääntyi selkeästi kesällä 2016 ja on pysynyt samana vuoden 2017 loppuun saakka.

Khat

Vuonna 2017 khatia takavarikoitiin kahta aiempaa vuotta selkeästi enemmän, eli 2 304 kiloa. Kahtena aiempana vuonna khatia tuotiin Suomeen pääosin kuivatussa muodossa, jolloin aine on kevyempää. On arvioitu, että 100 grammaa kuivattua khatia sisältää katinonia yhtä paljon kuin 200 grammaa tuoretta khatia.

Tuore khat on tehnyt voimakkaan paluun, ja sitä salakuljetetaan Suomeen lentoteitse matkatavaroissa suoraan sen tuotantoalueilta Afrikasta, muun muassa Keniasta. Khatilla on Suomessa oma käyttäjäkuntansa.

Huumausaineiden lähtöaineet eli prekursorit

Luokiteltuja huumausaineiden lähtöaineita takavarikoidaan vuosittain erittäin vähän. Luokiteltujen prekursorien lisäksi on olemassa useita luokittelemattomia aineita, joiden maahantuontia ei ole rajoitettu ja jotka soveltuvat käytettäväksi huumausaineiden valmistuksessa. Viime aikoina Tulli on tehnyt havaintoja tällaisista lähetyksistä maahan saapuvien posti- tai pikakuriirilähetysten valvonnassa.

Suomea ei voida kansainvälisesti pitää suurena huumausaineiden tuotanto- tai lähtömaana, mutta muun Euroopan huumausainerikollisuuden ilmiöt ovat hyvin usein saapuneet myös Suomeen. On siis mahdollista, että synteettisten huumausaineiden valmistus lisääntyy Suomessa, ainakin pienimuotoisena.

Suomea käytetään myös transiitomaana huumausaineiden lähtöaineiden tai niiden valmistuksessa käytettävien aineiden salakuljetuksessa Aasiasta muualle Eurooppaan.

GBL on Suomessa luokiteltu kulluttajamarkkinoilla kielletyksi psykoaktiiviseksi aineeksi, mutta kansainvälisesti sitä pidetään myös huumausaineen lähtöaineena, koska se muuttuu käyttäjän kehossa GHB:ksi, joka taas on huumausaine. GBL:ää esiintyi vuonna 2017 runsaasti, ja Tulli takavarikoi sitä noin 125 litraa. Aine tulee Suomeen pääosin Liettuasta yhden tai viiden litran kanistereissa. GBL:n käyttöannos on 1–2 millilitraa, joten litrasta saa jopa tuhat käyttöannosta.

Huumausaineita postitse Alankomaista

Tulli takavarikoi alkukesällä 2017 useita huumausaineita sisältäviä postilähetyksiä, jotka oli lähettänyt sama henkilö Alankomaista eri puolille Suomea. Lähetyksistä takavarikoitiin yhteensä yli 1 300 grammaa alfa-PVP:tä, noin 9 500 ekstaasitablettia sekä noin 100 grammaa kokaiinia ja 200 grammaa amfetamiinia.

Kaiken kaikkiaan Suomeen lähetettiin yli sata posti- ja pikakuriirilähetystä, jotka sisälsivät huumausaineita. Takavarikoitujen huumausaineiden katukauppa-arvo olisi ollut noin 415 000 euroa.

Tullin esitutkinnassa saatujen tietojen perusteella Alankomaissa käynnistettiin viranomaisoperaatio, jonka aikana maassa otettiin kiinni seitsemän henkilöä ja takavarikoitiin 67 000 ekstaasitablettia, 230 grammaa kokaiinia ja 700 grammaa MDMA-jauhetta.

Lisäksi tapaukseen liittyvissä kotietsinnöissä takavarikoitiin useita kymmeniä kiloja psykoaktiivisia aineita, joista osa on Alankomaissa sallittuja ja osa määritellään huumausaineiksi.

Esitutkinnassa selvisi, että huumausaineita on tilattu Suomeen Torverkon kautta, ja useat huumausaine-erät on maksettu bitcoin-virtuaalivaluutalla. Alankomaista lähetettyjen huumausaineiden levittämiseen Suomessa on käytetty muun muassa Sipulikanavaa ja Wickr-pikaviestipalvelua.

Esitutinnan aikana Suomessa on ollut vangittuina yli kymmenen henkilöä ja rikoksesta epäiltyinä yhteensä lähes sata henkilöä Suomesta, Alankomaista ja Saksasta. Tapausta on tutkittu Tullin ja Alankomaiden poliisin välisenä yhteistyönä, ja tutkintaan ovat osallistuneet myös Keskusrikospoliisi ja Helsingin poliisilaitos.

Huumausaineiden salakuljetusta ja levitystä on tutkittu useana törkeänä huumausainerikoksena ja huumausainerikoksena. Rikoskokonaisuuden esitutkinta Suomessa on

valmistunut, ja osa rikoskokonaisuuteen liittyvistä tapauksista on siirtynyt syyteharkintaan Itä-Uudenmaan syyttäjänvirastoon.

Vantaan käräjäoikeudessa syytettynä olleita henkilöitä on tuomittu sakkorangaistuksiin tai usean

vuoden ehdottomiin vankeusrangaistuksiin.

Alankomaissa organisaation esitutkinta on vielä kesken, ja sen odotetaan valmistuvan ennen kesää 2018.

Törkeitä huumausainerikoksia – alfa-PVP:tä Saloon

Vantaan Postitullissa löydettiin syksyn 2016 aikana neljä lähetystä, jotka sisälsivät alfa-PVP-huumausainetta. Kaikki lähetykset olivat menossa Salon seudulle. Lähetyksissä oli yhteensä noin 700 grammaa alfa-PVP:tä erittäin puhtaassa muodossa. Epäiltyjä rikoksia tutkittiin törkeinä huumausainerikoksina, ja lähetysten sisältämien huumausaineiden yhteenlaskettu katukauppa-arvo olisi ollut reilusti yli 100 000 euroa.

Asian ja epäilyjen selvittämiseksi käynnistettiin tiedonhankinta. Kävi ilmi, että salolaiset vastaanottajat olivat varsin tiiviisti yhteydessä erääseen toiseen salolaiseen mieheen, jolla oli myös huumausaineisiin liittyvää rikostaustaa. Tutkinnan edetessä Tulli otti kiinni lähetysten vastaanottajat ja kuulusteli heitä

useasti rikosepäilyihin liittyen.

Jo tutkinnan alkumetreillä selvisi, että kaikki neljä takavarikoitua alfa-PVP-lähetystä liittyivät todennäköisesti samaan rikoskokonaisuuteen. Oli myös selvää, että lähetykset eivät olleet menossa yksityishenkilöille, vaan kyse oli laajemmasta levitustoiminnasta. Pakkokeinoilla asiaan saatiin tukea, jonka perusteella tutkintaa pystyttiin suuntaamaan henkilöön, jonka Tulli alun perin epäili olevan toiminnan takana.

Ennen joulua 2016 kaikkien lähetysten vastaanottajat sekä henkilö toiminnan taustalla oli vangittu käräjäoikeuden päätöksillä todennäköisin syin epäiltyinä törkeitä huumausainerikoksista. Vähentääseen kiinnijäämisen riskiä taustalla toiminut mies oli tilauttanut huume-

lähetyksiä tuntemiensa henkilöiden osoitteisiin näiden suostumuksella rahaa vastaan. Miehen ajatuksena oli, että jos lähetykset jäisivät kiinni, häntä ei pystyttäisi kytkemään niihin. Mies kiisti kuulusteluissa alusta asti liittyneensä huumelähetyksiin millään tavalla.

Tästä huolimatta alkuvuonna 2017 tehdyn tutkintatyön tuloksena taustalla toiminutta miestä vastaan saatiin kerättyä vahva näyttö.

Käräjäoikeus tuomitsi lähetysten vastaanottajat vankeusrangaistukseen, joiden pituus vaihteli vuodesta ja kahdesta kuukaudesta vuoteen ja kahdeksaan kuukauteen. Toiminnan takana ollut mies sai neljän vuoden tuomion.

Tätä artikkelia kirjoitettaessa tuomiot eivät ole lainvoimaisia.

Douppikauppa-organisaation paljastaminen

Tullin tutkinnan Tampereen yksikössä oli vuosina 2016–2017 tutkittavana Tor-verkossa käytyyn huumausainekauppaan liittyvä rikoskokonaisuus, jonka yhteydessä pysäytettiin Douppikauppa-nimisen organisaation toiminta. Douppikauppa oli toimintansa aikana Suomen suurin verkossa toiminut huumekauppias.

Tulli takavarikoi Kustavissa 27.4.2016 maahan saapuneelta pariskunnalta tullitarkastuksen yhteydessä suuren määrän erittäin vaarallisia huumausaineita: amfetamiinia, metamfetamiinia, kokaiinia, heroiinia, ekstaasitabletteja, MDMA-kidettä ja LSD-lappuja. Kohde oli ennalta profiloitu pitkän tiedustelujakson päätteeksi.

Tullitarkastusta seuraavana päivänä Tulli teki etsinnän Espoossa asuvan kolmannen henkilön kotiin. Kotietsinnässä takavarikoitiin noin neljä kiloa muuntohuumeita ja tutkimuskemikaaleja. Esitutkinnan aikana

tutkittiin myös epäiltyjen tietoteknisiä laitteita.

Tulli pystyi murtamaan rikoskokonaisuuden pääepäillyn kannettavan tietokoneen salauksen, ja tietokone annettiin taktisen tutkinnan analysoitavaksi. Tietokone sisälsi runsaasti tietoa huumausaineita verkossa myyneen organisaation sisäisestä kommunikaatiosta, huumeiden maahantuonnista ja edelleenvälityksestä sekä rahaliikenteestä.

Tietokoneeseen oli lisäksi asennettu virtuaalivaluuttaa hallinnoiva lompakosovellus, jota pääepäilty oli käyttänyt huumausainekaupasta saatujen myyntitulojen vastaanottoon, uusien huumausaineiden maksamiseen ja rikoksesta saatujen tuottojen säästämiseen. Kesäkuussa 2016 Tulli takavarikoi lompakosta noin 1 666 bitcoinia, joiden arvo takavarikointihetkellä oli noin 1,1 miljoonaa euroa.

Tietoteknisten tutkimusten

avulla pystyttiin todistamaan, että pääepäilty yhdessä Kustavissa kiinniotetun veljensä kanssa oli tuonut Suomeen vuosina 2014–2015 yli 40 kiloa erittäin vaarallisia huumausaineita. Huumausaineet oli tuotu maahan muun muassa matkatavaroiden joukossa säilyketölkkeihin kätkeytynä, postitettuna tulostimeen kätkeytynä ja lähisukulaisten purjeveneessä kuljetetun matkalaukun sisällä. Suomessa huumausaineita oli välitetty eteenpäin pääasiassa postitse ja maastokätköjen kautta. Toiminta jatkui alakauppojen kautta.

Kun rikosasia saatiin syyteharkintaan syyskuussa 2016, Tullin tutkinta jatkoi pääepäillyn tietokoneelta saatujen tietojen analysointia. Näiden tietojen avulla pystyttiin tunnistamaan henkilö, joka huhtikuussa 2016 tehtyjen kiinniottojen jälkeen oli jatkanut rikollista toimintaa Douppikauppa-organisaatioon kuuluvien alakauppojen ”Ekstaasikaup-

pa” ja ”Hamppukauppa” välityksellä.

Henkilöön kohdistettiin useita salaisia pakkokeinoja. Juuri ennen joulua 19.12.2016 Tulli suoritti etsinnän henkilön kotiin Vantaalla ja otti hänet kiinni. Etsinnässä takavarikoitiin suurehko määrä erittäin vaarallisia huumausaineita: ekstaasitabletteja, MDMA-kidettä ja metamfetamiinia. Asunnosta löydettiin myös kannabiskasvattamo.

Epäillyn tietokone oli etsinnän alkaessa auki, ja sitä pystyttiin tutkimaan. Koneelta takavarikoitiin hieman yli 70 bitcoinia, joiden arvo takavarikointihetkellä oli noin 70 000 euroa. Lisäksi tutkijat jäljensivät miehen muistiinpanoja toiminnasta Douppikauppa-organisaatiossa. Näiden muistiinpanojen perusteella epäilty oli vastannut Kustavissa huhtikuussa 2016 löydetyn huumausainelastin tilaamisesta ja maksamisesta.

Lisäksi miehen pystyttiin osoittamaan syyllistyneen vuosina 2014–2015 useisiin törkeisiin huumausainerikoksiin. Joulukuussa 2016 tehdyn kiinnioton jälkeen Douppikauppa-organisaation toiminta lakkasi kokonaan.

Kiinniotettujen epäiltyjen toimintaa edellä kuvatussa rikoskokonaisuudessa on käsitelty Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa huhtikuussa 2016 ja Turun hovioikeudessa vuonna 2017. Espoossa asunut päätekijä tuomittiin 10 vuoden ja 6 kuukauden vankeusrangaistukseen sekä noin 528 000 euron menettämisseuraamukseen aiemmin takavarikoitujen bitcoinien lisäksi.

Kustavissa kiinniotettu päätekijän veli tuomittiin 9 vuoden vankeusrangaistukseen ja noin 91 000 euron menettämisseuraamukseen. Joulukuussa 2016 kiinniotetun vantaalaismiehen asiaa on käsitelty Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa kesäkuussa 2017. Mies tuomittiin 8 vuoden ja 9 kuukauden vankeusrangaistukseen sekä noin 670 000 euron menettämisseuraamukseen. Tuomiot eivät ole lainvoimaisia.

Fentanyyli on voimakas synteettinen opioidi, joka voi olla 50 kertaa voimakkaampaa kuin heroiini ja 100 kertaa voimakkaampaa kuin morfiini. Fentanyyliä käytetään laillisesti sairaaloissa kivun hoidossa.

Päihdekäytöllä haetaan rauhoittavaa ja euforista tunnetta, mutta aine aiheuttaa myös hengitysrefleksien hidastumista. Kuolemantapaukset ovat pääasiassa aiheutuneet juuri hengityksen lamaantumisen vuoksi.

Fentanyyliä esiintyy jauheena, tabletteina, lappuina, laastareina ja nenäsuihkeissa liuoksena. Aineen vahvuus vaihtelee paljon. Jauhemuodossa pitoisuus voi olla jopa 100 prosenttia.

Fentanyyli ja sen johdannaiset

Vuoden 2017 loppuun mennessä Euroopan huumausainevirastolle (EMCDDA) oli raportoitu kaiken kaikkiaan 24 eri fentanyylin johdannaisista (mm. okfentaniili, asetyylifentanyyli, butyyrifentanyyli).

Fentanyylin johdannaiset voivat olla vielä voimakkaampia kuin itse fentanyyli, kuten 10 000 kertaa morfiinia vahvempi karfentaniili, josta ei pystytä varmuudella annostelevaan ihmiselle turvallista käyttöön. Aikuiselle ihmiselle tappava annos karfentaniilia on noin 0,03 milligrammaa. Karfentaniilin ainoa tunnettu laillinen käyttö on suurten eläinten rauhoittaminen.

Suomessa on vuosina 2015–2017 luokiteltu huumausaineeksi 18 eri fentanyylijohdannaisista. Karfentaniili luokiteltiin Suomessa huumausaineeksi marraskuussa 2017.

Fentanyylin johdannaisten määrä on kasvanut siitä syystä, että moniakaan niistä ei ole kielletty YK:n huumausaineyhteisösovellyksessä, tai ne eivät kuulu kansallisen huumausainelainsäädännön piiriin. Laittomilla huumemarkkinoilla fentanyyli johdannaisineen tarjoo valmistajille ja myyjille huomattavat voitot.

Suosio kasvaa maailmalla

Euroopan huumemarkkinoilla esiintyvät fentanyylit ja sen johdannaiset on joko ohjattu laillisesta toimitusketjusta laittomille markkinoille tai valmistettu laittomissa laboratorioissa.

Virossa fentanyylistä on viime vuosina tullut suosituin suomenalaisesti käytettävä opioidi. Aine tulee Viroon pääosin Venäjältä. Baltian maissa ja Venäjällä fentanyylijohdannaisten käyttö on yleistä, jonka seurauksena näissä maissa on paljon fentanyylikuolemia.

Myös Ruotsissa fentanyylin ja sen johdannaisten takavarikkomäärät ovat selkeästi kasvaneet, samoin kuin niihin liittyvät kuolemantapaukset. Viimeisten tietojen mukaan Ruotsissa on arviolta kolme kuolemantapausta viikossa liittyen fentanyylin ja sen johdannaisten käyttöön.

Yhdysvalloissa fentanyyli on

erittäin vakava ja laajalle levinnyt ongelma, ja fentanyylin ja sen johdannaisten yliannostuksesta johtuvat kuolemat ovat lisääntyneet voimakkaasti. Aineet Yhdysvaltoihinkin tulevat pääosin Kiinasta. Fentanyyliä takavarikoitiin USA:ssa 287 kiloa vuonna 2016.

Fentanyyliä Suomeen nettikaupoista

Vuosina 2015–2017 Suomessa tehtiin kaiken kaikkiaan 157 fentanyyli- ja opioidijohdoslöydystä. Fentanyylijohdannaisista Tulli löysi vuonna 2017 butyyrifentanyyliä, furanylifentanyyliä, metoksiasetyylifentanyyliä, okfentaniilia ja karfentaniilia. Määrät olivat suhteellisen pieniä, yhteensä noin 90 grammaa, eniten oli furanylifentanyyliä.

Karfentaniilitapauksia oli kaksi, joissa ainetta oli yhteensä 0,12 grammaa. Aineet tulevat Suomeen pääosin postilähetyksinä internetin kauppapaikoilta tilattuina.

Muuhun Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin verrattuna fentanyylien käyttö ja löydökset Suomessa ovat toistaiseksi olleet vähäisiä. Tämä ei kuitenkaan vähennä yksittäisten tapausten riskiä, ja tilannetta on seurattava tarkkaan. Eurooppalaiset trendit huumaavien aineiden käytössä ovat hyvin usein levinneet Suomeen viiveellä, vaikkakaan eivät yhtä suuressa mittakaavassa.

Aikuiselle ihmiselle tappava annos karfentaniilia on noin 0,03 milligrammaa. Karfentaniilin ainoa tunnettu laillinen käyttö on suurten eläinten rauhoittaminen.

Metamfetamiini on amfetamiinia voimakkaampi synteettinen huumausaine, joka vaikuttaa keskushermostoa stimuloivasti. Sitä esiintyy jauheena tai kristallimuotoisena, jota kutsutaan nimellä ”ice”. Metamfetamiinia käytetään pääasiallisesti nielemällä tai nuuskaamalla, mutta myös suonensisäisesti, ja erityisesti kristallimuotoista metamfetamiinia myös poltetaan.

Metamfetamiini

Metamfetamiinin käyttö on hyvin yleistä Pohjois-Euroopassa, erityisesti Norjassa, jossa sitä takavarikoitaan satoja kiloja vuodessa. Ruotsissa metamfetamiini ei ole yhtä mittaava ongelma, ja takavarikoitu metamfetamiini onkin usein ollut tarkoitettu Norjan huumausainemarkkinoille. Virossa huumausainetta ei juuri esiinny.

Euroopassa metamfetamiinia tuotetaan laittomissa laboratorioissa, joita on varsinkin Tsekin tasavallassa, mutta myös Puolassa ja Liettuassa. Euroopan huumausainevirastolle (EMCDDA) raportoitujen tietojen mukaan vuonna 2015 Euroopan unionissa ilmoitetusta 291 laittomasta metamfetamiinilaboratoriosta 263 sijaitsi Tsekin tasavallassa.

Metamfetamiinin valmistuksessa tarvitaan erilaisia kemikaaleja eli lähtöaineita, joita salakuljetetaan pääosin Kiinasta Eurooppaan. Lähtöaineet ovat valvottavien aineiden listalla, minkä vuoksi ne ilmoitetaan

kuljetusasiakirjoissa ei-valvottuina aineina.

Viime vuosina on tehty havaintoja lähtöaineiden valmistuksessa käytettävien kemikaalien kuljetuksista Kiinasta Eurooppaan, myös Suomen kautta. Nämä kuljetukset ovat haastavia valvoville viranomaisille, koska aineiden tuontia ja vientiä ei ole rajattu tai säännöstelty mitenkään. Toiminnan tavoitteena on saada tuotettua lähtöaineita lähellä metamfetamiinin tuotantopaikkoja.

Suomessa käyttö lisääntynyt voimakkaasti

Suomessa metamfetamiinia on esiintynyt keväästä 2016 lähtien erittäin runsaasti, ja sen käyttö on lisääntynyt. Vuoden 2016 aikana poliisi ja Tulli takavarikoivat ennätyselliset lähes 58 kiloa metamfetamiinia. Muuttanutta tilannetta kuvaa hyvin se, että vuonna 2016 KRP:n rikostekniseen laboratorioon toimitte-

tuista kaikista huumausainenäytteistä jo 10 prosenttia oli metamfetamiinia, kun sen osuus vuonna 2015 oli vain kolme prosenttia.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) jätevesitutkimusten mukaan metamfetamiinia käytetään tätä nykyä erityisen paljon pääkaupunkiseudulla ja Keski-Uudenmaan taolusalueella, ajoittain jopa enemmän kuin amfetamiinia. Poliisin ja Tullin metamfetamiinitakavarikot tukevat näitä tutkimustuloksia.

Amfetamiinin lailla myös metamfetamiinin keskipitoisuus on noussut huomattavasti edellisvuosiin verrattuna. THL:n ja päihdetyötä tekevien järjestöjen asiantuntijoiden mukaan keväästä 2016 lähtien vahvaa metamfetamiinia on monissa tapauksissa myyty käyttäjille amfetamiinina.

Suomeen metamfetamiini tulee pääasiassa Baltian matkustajaliikenteessä. Suomea käytetään myös kauttakulkumaana metamfetamiinin salakuljetuksessa Norjaan.

Huumausaineisiin luokitellut lääkkeet

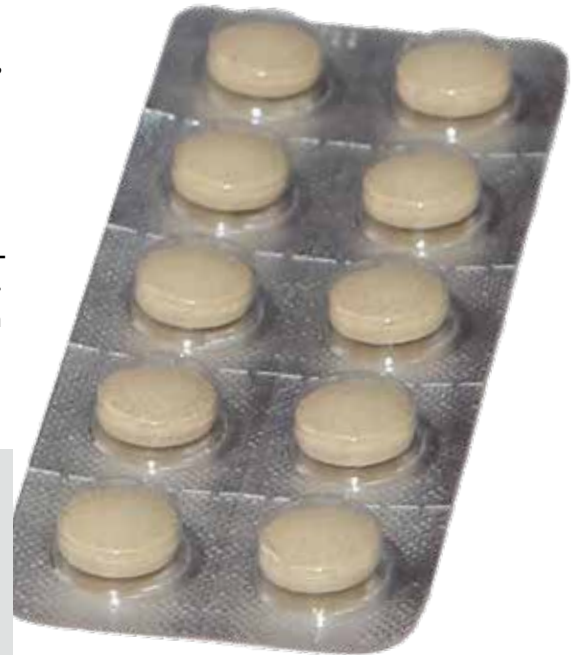
Huumelääkerikokset kuuluvat huumausainerikoksiin, joten niiden rikosmäärästä ei tehdä erikseen virallista tilastoa. Tulli tilastoi kuitenkin huumausaineiksi luokiteltujen lääkkeiden takavarikkomäärät.

Tulli takavarikoi huumelääkkeitä vuonna 2017 yhteensä 170 052 tablettia, joka on 107 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Takavarikkomäärät nousivat vuonna 2016 neljän tasaisen vuoden jälkeen, ja vuonna 2017 määrä oli edellisvuodesta jo kaksinkertaistunut.

Suuri huumelääkeryhmä ovat bentsodiatsepiinit, joista yleisimmin

käytetyt aineet ovat klonatsepaami (esimerkiksi Rivotril, Suomessa Rivatril), alpratsolaami (esimerkiksi Xanax, Alprazolam), diatsepaami (esimerkiksi Diapam, Valium) ja midatsolaami (esimerkiksi Dormicum, Midazolam).

Huumelääkkeitä saapuu eniten maahan postin kautta. Muun liikenteen osuus jää noin kymmeneen prosenttiin. Huumelääkkeiden lähetys- ja lähtömaita on verkkokauppatausten vuoksi lukuisia. Ulkomaanpostissa havaitut huumelääkkeet on yleensä todettu läpivalaisussa.

Suurimpia yksittäisiä takavarikkoeriä olivat 52 400 tablettia, 26 000 tablettia ja 1 002 grammaa klonatsepaamia, 5 000 ja 2 700 tablettia buprenorfiinia sekä 5 500 ja 3 000 tablettia diatsepaamia.

Tulli takavarikoi vuonna 2017 järjestetyssä kansainvälisessä tulli- ja terveysturvatoimien yhteistyöoperaatiossa postilähetyksistä eniten juuri klonatsepaamia, diatsepaamia ja buprenorfiinia.

	2013	2014	2015	2016	2017
Takavarikoidut huumelääkkeet (tabl.) (sis. buprenorfiinin)	37 382	35 202	36 921	82 115	170 052

Yli sata kiloa vaarallisia lääkeväärennöksiä Kiinasta

Tulli takavarikoi syyskuussa 2016 noin 144 kiloa lääkepakkauksia, jotka sisälsivät yhteensä noin 73 000 lääkeväärennöstablettia. Lääkeväärennökset oli kuljetettu Kiinasta Hongkongin kautta Suomeen, ja ne oli tarkoitus viedä edelleen Sloveniaan. Valmisteilla ei ollut asiamukaisia

maahantuonti- ja maastavientilupia.

Lääkkeiden pakkausmerkinnät eivät myöskään vastanneet tablettien koostumusta, ja pakkausmerkinnät ja pakkausten sisältämien tuoteselosteiden tiedot olivat ristiriitaiset. Tuotteiden ilmoitettiin olevan luontaistuotteita ja ravintolisiä.

Esitutkinnassa selvisi, että lääkeväärennökset oli tarkoitus toimittaa Suomesta edelleen Sloveniaan. Sloveniasta lääkevalmisteita on todennäköisesti levitetty eri puolille Eurooppaa erityisesti internetin kautta. Vastaavan tyyppisiä lääkeväärennöslähettyksiä epäillään salakuljetetun

Suomesta Sloveniaan aiemmin kuusi kertaa touko-lokakuussa 2016.

Esitutinnan mukaan lääkeväärennöksiä oli tänä aikana lähetetty Sloveniaan yhteensä noin 1 000 kiloa, mikä tarkoittaa noin 500 000 lääkeväärennöstablettia.

Lääkeväärennöksien salakuljetusyrityksestä epäillään kahta henkilöä, jotka työskentelevät huolinta-alan yrityksessä Kaakkois-Suomessa.

Lääkeväärennöksissä synteettistä sildenafilia

Takavarikoitujen lääkeväärennösten kaupanimet olivat Almea Extra Power for Men, 69 Lab Resizer ja Durasan. Tullilaboratorion ja Fimean laboratoriotutkimuksissa lääkeväärennöksien todettiin sisältävän synteettistä sildenafilia. Sildenafilia ei mainittu missään lääkeväärennöksen tiedoissa. Sildenafilia käytetään lääkinnällisesti pääasiassa miesten erektiohäiriöiden hoitoon.

Lääkeväärennösvälineet olivat vaarallisia, koska niiden todellinen koostumus ja niistä annetut tiedot eivät vastanneet toisiaan. Erityistä vaaraa välineet aiheuttivat sellaisille henkilöille, jotka eivät lääketieteellisistä syistä saa käyttää sildenafilia.

Kansainvälistä yhteistyötä

Tulli on tehnyt tapauksesta ilmoituksen EU:n lääkevalvontaviranomaisille. Tapaukset tutkittiin yhteistyössä Kiinan, Latvian, Slovenian ja Viron toimivaltaisten viranomaisten sekä Europolin kanssa.

Asiakokonaisuutta tutkittiin Suomessa törkeänä veropetoksena, törkeänä kirjanpitorikoksena, salakuljetuksena ja veropetoksena. Tapaus on syyteharkinnassa Itä-Uudenmaan syyttäjänvirastossa.

Lääkkeet

Vuonna 2017 Tullin kirjaamien lääkerikkomusten ja lääkerikosten määrä laski 13 prosenttia edellisestä vuodesta. Valtaosa tapauksista käsiteltiin vuoden 2016 tapaan lääkerikkomuksina, jotka johtavat yleensä pelkästään menettämisseuraamukseen.

Myös peruslääkerikosten määrä laski edellisvuoden luvuista 24 prosentilla. Vaikka tapausten kokonaismäärä jonkin verran väheni vuoteen 2016 verrattuna, takavarikoitujen

lääkkeiden kappale-, litra- ja kilomäärät lisääntyivät.

Lääketabletteja takavarikoitiin 16 prosenttia (noin 36 000 tablettia) enemmän kuin edellisenä vuonna. Nestemäisessä muodossa olevien lääkkeiden takavarikot lisääntyivät neljällä prosentilla ja jauheiden 17 prosentilla.

Perusmuotoisista lääkerikoksista 80 prosenttia havaittiin posti- ja kuriiriliikenteestä. Laivaliikenteen

osuus jäi kahdeksaan prosenttiin ja ajoneuvoliikenne seitsemään. Lentoliikenteestä takavarikoitiin vain noin kolme prosenttia kaikista löydettyistä lääkkeistä. Loput lääkerikoksista todettiin muiden tutkintatoimien yhteydessä.

Yleisin lähtömaa oli USA, jonka osuus kaikista tapauksista oli noin 23 prosenttia. USA:n yleisyyttä lähtömaana selittää jossain määrin se, että siellä sijaitsevista verkko-

kaupoista tilataan paljon esimerkiksi vahvaa melatoniinia ja sellaisia USA:ssa suosittuja lisäravinteita, jotka Suomessa kuuluvat lääkelainsäädännön piiriin.

Seuraavaksi yleisimmät lähtömaat olivat Intia ja Venäjä, joiden molempien osuus kaikista takavarikoista oli 10 prosenttia. Lähtömaita, jotka liittyivät yksittäisiin tai muutama tapauksiin, oli useita. Suurin osa postiliikenteen tarkastuksista tehtiin läpivalaisun perusteella.

Vertailtaessa lääkeaineiden takavarikkomäärien kehitystä vuosien 2016 ja 2017 välillä voidaan tiettyjen lääkkeiden kohdalla nähdä muutok-

sia. Aikaisemmin korkeat erektio-
lääkkeiden takavarikkomäärät las-
kivat merkittävästi: laskua vuodesta
2016 oli peräti 97 prosenttia. On
kuitenkin otettava huomioon, että
yhden vuoden aikana tapahtunut
suurikaan muutos ei välttämättä
kerro yleisen suuntauksen muutok-
sesta.

Pientä laskua oli myös takavari-
koitujen melatoniinituotteiden mää-
rissä. Sen sijaan synteettisen opioi-
din, Tramadolín, takavarikkomäärä
lisääntyi 24 prosentilla, ja takavari-
koidun klenbuterolin määrä peräti
yli kolminkertaistui 2 823 tablettista
10 067 tablettiin.

Klenbuteroli on suun kautta an-
nosteltava astmalääke, jota käyte-
tään lähinnä eläinlääketieteessä, eikä
sitä käytetä ihmisten astman hoi-
toon. Klenbuterolilla on anabolinen
eli kudoksia kasvattava vaikutus, ja
siksi se on yksi yleisimmistä lihas-
massan kasvattamiseen käytetyistä
aineista.

Takavarikoitujen lääkkeiden jou-
kossa oli edellisen vuoden tapaan
myös paljon erilaisia sairauksien tai
niiden oireiden hoitoon tarkoitettu-
ja lääkkeitä, kuten verenpaine-, kipu-,
allergia- ja mielialalääkkeitä.

Läakerikokset	2013	2014	2015	2016	2017
Läakerikos	1 213	190	124	144	110
Läakerikkomus	311	561	682	710	632
Yhteensä	1 524	751	806	854	742
Takavarikoidut lääkkeet (tabl.)	222 861	90 792	282 908	225 564	265 406

Dopingaineet

Dopingrikoksia kirjattiin Tullissa
vuonna 2017 yhteensä 229, mikä on
15 rikosta vähemmän kuin edellisellä
vuonna. Vuosina 2013–2015 do-
pingrikosten vuosittaisissa määrissä
oli vain pieniä eroja, mutta vuonna
2016 rikosten määrä vähentyi lähes
sadalla, ja myös takavarikkomäärät
olivat huomattavan pieniä aiempiin
vuosiin verrattuna.

Vuonna 2017 lievien dopingri-
kosten määrä nousi noin 15 prosen-
tilla, kun taas perusmuotoiset do-
pingrikokset vastaavasti laskivat 24
prosentilla. Huomattavin ja merkille-
pantavin muutos tapahtui törkeiden
dopingrikosten määrässä: se laski 29
rikoksella eli peräti 82 prosentilla.

Huolimatta törkeiden dopingri-
kosten määrän vähenemisestä taka-

varikoitujen dopingaineiden määrä
lisääntyi huomattavasti edellisestä
vuodesta: muutos oli 93 113 tablettia/
ampullia, eli kasvua oli huomatta-
vat 330 prosenttia. Tämä kertoo
selkeästi suurien kertamäärien sala-
kuljetuksista.

Suurissa erissä saattaa olla jopa
tuhat ampullia anabolisia steroide-
ja tai useampi kilo testosteronijau-
hetta. Kilo- ja litratavarana tuotujen
aineiden kasvu on ollut yksi merkil-
lepantava muutos dopingaineiden
salakuljetuksessa.

Dopingjauheita takavarikoitiin lä-
hes viisinkertainen määrä edelliseen
vuoteen verrattuna eli 10 178 gram-
maa. Jauhemaisista dopingaineista
kerta-annoksia valmistamalla voittoa
on huomattavan suuri. Jauheesta

valmistetaan kerta-annoksia, joita
välitetään kuntosaleilla tai omien
myyntiverkostojen kautta.

Nestemäisiä dopingaineita ta-
kavarikoitiin vuonna 2017 yhteen-
sä 62 382 millilitraa. Vuonna 2016
takavarikoitujen nesteiden määrä
oli 6 035 millilitraa, joten nousu oli
myös huomattava.

Kaikista takavarikoiduista do-
pingaineista anabolisten steroidien
osuus oli noin puolet. Suosittuja ai-
neita olivat muun muassa metandie-
noni, stanotsololi, trenboloni, oksan-
droloni ja nandroloni. Testosteronia
salakuljetettiin niin ampulli- kuin
jauhemuodossa. Testosteronin osuus
oli noin kolmannes kaikista doping-
takavarikoista. Muiden dopingaineik-
si luettavien valmisteiden osuus oli

hieman yli 10 prosenttia. Kasvuhormonien määrä oli marginaalinen.

Suurin osa (80 %) takavarikoituista dopingaineista salakuljetettiin edelleen postiliikenteessä (tavallinen ja kuriiriposti). Nettikaupan kautta tilatut tuotteet ovat yleistyneet helpon saatavuuden, edullisten hintojen ja lähetysten kotiinkuljetusten vuoksi. Loput takavarikoista tehtiin matkustajaliikenteessä ja muutaman kotietsinnän yhteydessä.

USA oli dopingaineiden suosituin lähetysmaa. Euroopasta saapuneista lähetyksistä suurin osa tuli Puolasta. Hollanti ja Intia voidaan

niin ikään mainita yleisinä lähetysmaina. Dopingaineiden verkkokauppayyjät vaihtavat lähtömaita ja -osoitteita, jos he huomaavat, että tullien haltuun jää paljon tilattuja, kohdemaassa laittomia tai luvanvaraisia tuotteita.

Dopingrikokset	2013	2014	2015	2016	2017
Törkeä dopingrikos	44	17	29	35	6
Dopingrikos	259	256	154	49	37
Lievä dopingrikos	36	52	160	160	186
Yhteensä	339	325	343	244	229
Takavarikoidut dopingaineet (tabl./ampullia)	78 798	87 491	110 442	28 188	121 301

Pohjoissavolaisen toimitusjohtajan dopingainetehtailua

Tulli tutki syksyn 2016 ja kevään 2017 aikana suunnitelmallista ja ammattimaista dopingaineiden maahan tuontia ja välitystoimintaa Pohjois-Savossa. Esitutkinnassa selvisi, että doping- ja lääkeaineita oli myyty Tor-verkossa toimivalla Silkkitie-nimisellä pimeällä kauppapaikalla.

Dopingaineet ja niiden valmistamisessa tarvittavat raaka-aineet oli tuotu Suomeen postilähetysinä Kiinasta ja Saksasta, ja dopingaineita valmistettiin ja varastoitettiin kerrostaloasunnossa Pohjois-Savossa.

Esitutinnan mukaan epäillyt olivat lähettäneet valmiit dopingaineet asiakkailleen postilähetysinä, ja maksut oli suoritettu bitcoin-virtuaalivaluutalla. Epäiltyä oli kolme henkilöä.

Pääepäilty jatkoi rikollista toimintaansa

Ensimmäisen esitutinnan päätyttyä, mutta ennen tapauksen käsittelyn alkamista käräjäoikeudessa, pääepäilty jatkoi rikollista toimintaansa Tor-

verkossa. Epäilty oli luonut uudet käyttäjätunnukset Tor-verkon Silkkitie- ja TradeRoute-kauppapaikoille kesällä 2017 ja jatkanut laajamittaista dopingaineiden välitystoimintaansa lähes heti vapauduttuaan maaliskuun 2017 lopussa esitutinnan ai-

kaisesta tutkintavankeudestaan.

Tulli pääsi oman tiedustelun sekä teknisten- ja taktisten menetelmien avulla epäillyn jäljille ja aloitti uuden esitutinnan. Tämä henkilö, jota nyt epäillään jatkettua törkeästä dopingrikoksesta, toimii pohjoissavo-

laisen yrityksen toimitusjohtajana ja on käyttänyt asemaansa väärin muun muassa tilaamalla dopingaineita isännöimiensä taloyhtiöiden tyhjinä oleviin asuntoihin.

Kätkötila seinän rakenteissa

Tulli paljasti kotietsinnässä pääepäillyn kerrostaloasunnon vaatehuoneen seinärakenteista dopingaineiden kätkötilan, johon oli piilotettu huomattavia määriä dopingaineita, lääkaineita, dopingaineiden valmistuksessa tarvittavia lähtöaineita ja tarvikkeita, kuten tyhjiä dopingampulleja ja niihin liimattavia etikettejä.

Kätkötilassa oli lisäksi tietokone, jolla dopingaineikauppaa oli käyty Tor-verkossa, sekä 5 400 euroa käteistä rahaa. Kätkötila oli rakennettu taidokkaasti ja hyvin suunnitelmallisesti, mutta se löytyi Tullin omien teknisten ja taktisten menetelmien avulla.

Suuria dopingainetaka-varikkoja ja paljon rikoshyötyä takaisin

Esitutinnan mukaan elokuun 2016 ja elokuun 2017 välisenä aikana laittomille markkinoille päätyi vähintään 34 600 millilitraa nestemäistä dopingainetta ja 12 450 millilitraa nestemäistä lääkainetta. Lisäksi kahdelta epäillyltä takavarikoitiin etsinnöissä ja maahantuonnin yhteydessä yhteensä yli 22 000 millilitraa nestemäisiä dopingaineita, yli 9 800 grammaa jauhemaista dopingainetta ja yli 12 200 millilitraa nestemäisiä lääkaineita.

Pääepäillyn epäillään myyneen edelleen ainakin 135 000 euron edestä eri doping- ja lääkaineita. Dopingaineet olivat pääasiassa anabolisia steroideja ja testosteroneja ja lääkaineet muun muassa potenssi- ja laihdutuslääkkeitä sekä antiestrogeeneja, joita käytetään yhdessä testosteronien kanssa.

Takavarikoiduista, edelleen myytäviksi tarkoitetuista dopingaineista

olisi saanut yli kuusi tuhatta väärinkäyttäjää. Yhdellä käyttäjällä tarkoitetaan korkeimman oikeuden linjauksen mukaisesti yhden henkilön keskimääräisesti käyttämää dopingaineiden määrää neljän kuukauden aikana. Kuudesta tuhannesta käyttäjäsotasta olisi riittänyt dopingaineita yhden henkilön väärinkäyttöön yli 2 000 vuoden ajaksi.

Kaiken kaikkiaan myytyjen ja esitutinnan aikana takavarikoitujen doping- ja lääkaineiden yhteenlaskettu arvo oli yli 430 000 euroa. Tapauksen kahden esitutinnan aikana takavarikoitiin pääepäillyn pankkitileiltä ja kotietsinnöissä yli 75 000 euroa. Vakuustakavarikkoon pääepäillyn omaisuutta asetettiin 42 000 euroa sekä 12,48 bitcoinia, joiden arvo oli 8.1.2018 kurssin mukaan yli 160 000 euroa.

Esitutkinta jatkettuna törkeässä dopingrikoksessa on valmistunut, ja asia siirtyi tammikuussa 2018 Itä-Suomen syyttäjänvirastoon syyteharjontaan. Rikoksen pääepäilty pohjoissavolainen toimitusjohtaja on edelleen vangittuna.

Tullivalvonta

EU-autontarkastuskurssit Vaalimaalla

Tulli on suunnitelmallisesti kehittänyt ammattitaitoaan ajoneuvojen tarkastamisessa rajat ylittävissä liikenteessä, jotta se pystyisi tehokkaammin paljastamaan kieltojen ja rajoitusten alaisten tuotteiden laittontaa maahantuontia ja vientiä.

Valvonnan tasoa on nostettu koulutuksella erityisesti henkilöliikenteen maarajan rajanylityspaikoilla ja matkustajaliikenteen satamissa. Kansalliset, kaikki ajoneuvotyypit kattavat koulutukset alkoivat jo vuonna 2016 ja jatkuvat ainakin vuoden 2018 loppuun.

Koulutus antaa hyvät perustiedot ajoneuvojen tarkastamisesta.

Siinä keskitytään henkilö- ja pakettiautojen rakenteisiin ja turvalliseen tapaan suorittaa tarkastuksia. Koulutuksessa ja käytännön ajoneuvotarkastuksessa hyödynnetään sähköistä korjaamokäsikirjaa, joka sisältää laajasti tietoa eri automerkeistä ja -malleista.

Tullissa laadittua ajoneuvotarkastuksen koulutuspakettia on tarjottu myös EU:n eri jäsenmaiden tullivalvontahenkilöstön sekä ajoneuvotarkastuksen asiantuntijoiden käyttöön.

Kesäkuussa 2017 Vaalimaan tullissa järjestettiin pilottina ensimmäinen EU-autontarkastuskurssi, jolle osallistui edustajia kahdeksasta

jäsenmaasta. Kurssilla hyödynnettiin Vaalimaan uutta tarkastushallia ja Vaalimaan tullin erityisosaamista.

Tullilla on osaavia autontarkastuksen asiantuntijoita, toimiva moduuleista koostuva koulutuskonsepti sekä koulutukseen soveltuvat tilat, joita voidaan hyödyntää käytännön harjoituksissa. Tavoitteena oli, että Vaalimaan tullista muodostuisi EU:n ajoneuvotarkastuksen osaamis- ja asiantuntijakeskus. Näyttää siltä, että tässä onnistuttiin hienosti – ensimmäisen kurssin arvostelut olivat murskaavan hyvät. EU-kurssit jatkuvat vuonna 2018.

Koiratoiminnan EU-verkosto

Koiratoiminnan EU-laajuinen verkosto, Canine K9 Unit Network, aloitti toimintansa vuoden 2017 keväällä Tulli 2020 -ohjelman puitteisissa. Projektin tavoitteena on yhteistoiminnan kautta kehittää koiratoiminnan tiedonvaihtoa ja koulutusta jäsenmaissa sekä tällä tavalla parantaa tuloksellista koirien operatiivista käyttöä matkustaja- ja tavaraliikenteessä.

Toiminta pyörähti käyntiin keväällä 2017 Kuusamossa järjestetyssä kokouksessa. Toisessa kokouksessa Maltalla loppuvuodesta 2017 viimeisteltiin projektille toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelmassa on kuvattu yksityiskohtaisesti kaikki projektiin kuuluvat aktiviteetit, laadittu ja aikataulutettu ohjelma tuleville vuosille ja sovittu työnjaosta alaprojekteissa. Suomi vetää työryhmää ja vastaa projektin kulusta.

EU:n koiratoiminnan verkosto

on herättänyt laajaa kansainvälistä kiinnostusta, ja useimmat EU-jäsenmaat ja kolme EU-hakijamaata ovat olleet toiminnassa aktiivisesti muka-

na. Projektilla on ollut selvä tilaus, ja Tulli on profiloitunut edelläkävijänä sen perustamisessa ja toteuttamisessa.

Ase- ja räjähdekoira

Tullin ensimmäinen ase- ja räjähdekoira Heila aloitti toimintansa Lentotullissa lokakuussa 2017. Koira ohjaajineen on saanut Tullin koirakoulussa peruskoulutuksen ja toimintaympäristön koulutuksen sekä läpäissyt toiminnan aloittamiseen vaadittavan tasokokeen Poliisikoiralaitoksessa. Heilan ohjaaja oli jo tätä ennen saanut tehtävään tarvittavaa erityiskoulutusta muun muassa panostajakurssilla. Koira toimii tarvittaessa valtakunnallisesti.

Ase- ja räjähdekoira-toiminnan aloittaminen on ollut tarpeellista ja välttämätöntä yleisen turvallisuustilanteen muutoksen vuoksi. Lisäksi aseiden ja niiden osien sekä varsinkin erilaisien räjähteiden lähtöaineiden ja puolustustarvikkeiden luvattomia kuljetuksia on paljastunut viime vuosina. Erikoiskoiran avulla tullivalvontaa voidaan kohdentaa tehokkaasti ulkomaankaupan tavaralähetyskiin hidastamatta laillisten lähetysten kulkua.

Heila-koiran avulla tehtiin loppuvuoden 2017 aikana useita löydöksiä muun muassa ilotulitteiden räjähddepohjaisten lähetysten kuljetusketjussa. Koira on löytänyt asekuljetuksia myös laillisen rahdin joukosta, joten koulutus on onnistunut hyvin.

Tulli hoitaa hyvin tämänkin tehtäväalueensa valvonnan ja pystyy myös nopeasti kohdentamaan toimintaansa tarpeen mukaan. Ase- ja räjähdekoira käy ensi vuoden aikana useilla eri rajanylityspaikoilla ja liikennemuodoissa tekemässä tullivalvontaa ja harjoittelee sovittua toimintamallia eri tilanteissa, myös yhdessä muiden viranomaisten kanssa.

Nuuskan ja hasiksen salakuljetusta Ruotsista

Tulli tutki vuonna 2016 laajaa nuuskan salakuljetuskokonaisuutta, jossa tuotiin Ruotsista Suomeen laittomasti yhteensä 1 345 kiloa nuuskaa syksyn 2016 aikana.

Esitutkinnan aikana Pohjois-Suomessa takavarikoitiin kahdella eri kerralla yhteensä noin 657 kiloa nuuskaa. Nuuska oli salakuljetettu Ruotsista Suomeen juuri tätä tarkoitusta varten hankituilla paketti-autoilla.

Esitutkinnassa selvitettiin myös samojen epäiltyjen viisi aiempaa salakuljetusta, joissa 688 kiloa nuuskaa oli tuotu Suomeen ja levitetty edelleen etupäässä pääkaupunkiseudulla. Myös näissä tapauksissa nuuskat oli tuotu pakettiautoilla.

Nuuskan salakuljetusta varten oli hankittu useita pakettiautoja, ja niitä käytettiin viranomaisten hämäämiseksi vain lyhyitä aikoja kerrallaan, jonka jälkeen ne hylättiin eri paikkoihin.

Takavarikoidun ja tutkinnassa selvitetyn nuuskan laittomalla maahantuonnilla vältettiin veroja yhteensä noin 520 000 euroa.

Tutkinnan aikana oli vangittuna kolme henkilöä, joita epäiltiin törkeästä veropetoksesta ja salakuljetuksesta.

Hasistapauksessa sama epäilty

Yksi nuuskatapauksen pääepäillyistä oli Tullin rikostutkinnan kohteena myös alkuvuodesta 2017. Tuolloin Tulli takavarikoi miehen hallusta lähes neljä kiloa hasis-tyyppistä kannabista Kemissä. Esitutkinnassa selvisi, että mies oli hankkinut hasiksen Ruotsista tarkoituksenaan kuljettaa se pääkaupunkiseudulle edelleen myytäväksi.

Takavarikoidun hasiserän arvo katukaupassa olisi ollut noin 60 000 euroa.

Tapausta tutkittiin törkeänä huumausainerikoksena, ja vangittuna oli yksi henkilö.

Kemi-Tornion käräjäoikeus käsittelee sekä nuuskan että hasiksen salakuljetukseen liittyvät rikosasiat samassa istunnossa, ja pääepäillyn

tuomioksi törkeistä veropetoksista ja törkeästä huumausainerikoksesta tuli kolme vuotta ehdotonta vankeutta.

Muut vastaajat saivat ehdolliset rangaistukset, joiden pituus vaihteli kuuden kuukauden ja yhden vuoden ja kahdeksan kuukauden välillä.

Vesipiipputupakan salakuljetusta

Tulli takavarikoi 23.2.2017 Yhdistyneistä Arabiemiirikunnista saapuneen lähetyksen, joka sisälsi 690 kiloa vesipiipputupakkaa. Lähetyselle oli tehty tullipassitus, jossa tavararän oli ilmoitettu sisältävän käsienvesijauhetta ja olevan matkalla Latviaan. Sinne se ei kuitenkaan Suomesta lähtenyt, vaan tullimenetelyyn asetettu tavararä yritettiin lähettää tullaamattomana, Vantaalla toimivan rahtiyrityksen kuljetuksella Saksaan. Tavararä päätettiin tarkastaa, jolloin laatikoista löydettiin kilon painoisia muovipusseja, joiden sisällä oli vesipiipputupakkaa.

Tulli epäilee, että vesipiipputupakkaa on salakuljetettu aikaisemmin vastaavalla tavalla viidellä eri kerralla, joulukuusta 2016 lähtien. Kaikki tavararät on lähetetty Yhdistyneistä Arabiemiirikunnista, sisälöksi on ilmoitettu käsienvesijauhe ja määränpääksi Latvia.

Kaikki lähetykset on noutanut sama latvialainen mieshenkilö, joka on ensin lastannut tavarat paketti-autoonsa ja sen jälkeen vienyt ne Vantaalla toimivien rahtiyritysten kuljetettaviksi edelleen yksityisille vastaanottajille Ranskaan. Tämän jälkeen mies on ajanut tyhjällä paketti-autollaan takaisin Latviaan, jossa hän on lastannut autoon halvinta mahdollista pesuainepulveria ja tulliselvittänyt lastin Latvian tullissa.

Esitutkinnassa saatiin selvitettyä, että toiminnan takana on venäläinen mieshenkilö, joka on palkannut latvialaismiehen lähetyksen salakuljettajaksi. Venäläisestä miehestä tehtiin eurooppalainen pidätysmääräys, jonka perusteella hänet otettiin kiinni Kroatiaassa ja toimitettiin Suomeen.

Tutkinnan mukaan vesipiipputupakkaa on salakuljetettu kuudella eri kerralla yhteensä 3 080 kiloa. Näiden erien salakuljetuksella on vältetty vero- ja maahantuontimaksuja yhteensä yli 1 143 000 euroa. Asiaa tutkittiin törkeänä veropetosena, ja vangittuna oli kaksi henkilöä.

Vantaan käräjäoikeus antoi 8.12.2017 tuomion asiassa. Molem-

mat miehet saivat vankeustuomiot kaikista kuudesta lähetyksestä. Venäläiselle päätekijälle määrättiin kolme vuotta vankeutta, ja latvialainen kuriirina toiminut mies sai kahden vuoden ja kahden kuukauden vankeustuomion. Lisäksi heidät määrättiin suorittamaan yli 885 000 euron vahingonkorvaukset takavarikoimatta jääneistä vesipiipputupakkaeristä.

Operaatio WAREHOUSE III

Tulli toteutti vuoden 2016 lopussa operaation nimeltä WAREHOUSE III tiiviissä yhteistyössä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) kanssa. Siihen osallistui yhteensä 26 EU:n jäsenvaltiota sekä yksi jäsenvaltio tarkkailijana. Europol ja komissio/DG TAXUD tukivat operaatiota. Operaation loppukokous järjestettiin maaliskuussa 2017 Helsingissä.

Valmisteverotettavien tavaroiden salakuljetuksen torjuminen on yksi EU:n poliittisista painopisteistä. Viranomaiset ovat käynnistäneet useita aloitteita, jotta jäsenvaltiot voivat paremmin paljastaa monimutkaisia toimintamalleja hyödyntäviä rikollisverkostoja, erityisesti valmisteveropetoksissa.

Operaatio WAREHOUSE III on hyvä esimerkki siitä, miten EU ja jäsenvaltioiden viranomaiset voivat tehdä tehokasta yhteistyötä omien varojensa suojelemiseksi. Yhteiset tullioperaatiot suojaavat EU:n taloudellisia etuja ja suojelevat myös kansallisia sekä laillisia yrityksiä.

Operaatio WAREHOUSE III kohdistui valmisteveron alaisten tavaroiden, kuten tupakkatuotteiden, alkoholin ja mineraaliöljyn, salakuljetukseen Euroopassa. Pitkälle kehitettyjen ja vaikeasti jäljitettävien toimintamallien avulla rikollisjärjestöt tuovat päivittäin EU:n alueelle valmisteveron alaisia tavaroita ilmoit-

tamalla ne viranomaisia harhauttavilla tiedoilla. Tavarat kuljetetaan sen jälkeen tullin valvonnassa T1-passilla toiseen jäsenvaltioon, luovutetaan vapaaseen liikkeeseen, mutta myös asetetaan välittömästi valmisteverovarastoon valmisteveron suspensoimennettelyssä. Näin tavaroita ei tarvitse salakuljettaa EU:n rajan yli ja riski tullin puuttumisesta asiaan minimoituu.

Tavaroita kuljetetaan matalan hintatason maasta lähemmäs korkean hintatason maata, jonka pimeillä markkinoilla valmisteveron alaisista tavaroista saadaan paras hinta. Rikolliset voivat siirtää tavarat EMCS-järjestelmän avulla yhtenä tai useampana EU:n sisäisenä siirtona eri puolille Eurooppaa, mikä tekee tavarann seuraamisesta hyvin hankalaa.

Sähköisen EMCS-järjestelmän heikkoudet antavat rikollisjärjestöille mahdollisuuden luovuttaa tavarat vapaaseen liikkeeseen, eli ohjata laittomasti, EU:n alueelle maksamatta niistä valmisteveroja. Tästä aiheutuu huomattavia taloudellisia menetyksiä EU:lle ja sen jäsenvaltioille.

WAREHOUSE III oli kolmas EU:n yhteinen tullioperaatio, joka toteutettiin tiiviissä yhteistyössä veroviranomaisten kanssa erityisesti valmistevero- ja arvonnäköalaveropetosten paljastamiseksi. Tulli- ja veroviranomaisten yhteistyö Euroopassa on tärkeää, koska kansallisella ja

EU:n tasolla sovellettavat erilaiset toimivaltuudet ja oikeudelliset järjestelmät vaikeuttavat monimutkaisiin petostapauksiin puuttumista.

Operaation aikana tulli- ja veroviranomaiset yhdistivät osaamisensa ja jakoivat tiedustelutietoa estääkseen tappioita EU:n ja sen jäsenvaltioiden budjeteissa.

Operaation aikana tehtiin kolme takavarikkoa. Viranomaiset takavarikoivat 31 012 litraa dieseliä ja 24 700 litraa voiteluöljyä Puolassa. Lisäksi aloitettiin ainakin kaksi rikostutkintaa, joista toinen tapaus liittyi vesipiipputupakan salakuljetukseen Liettuassa ja toinen koski mahdollista alv-petosta Tsekin tasavallassa.

Operaation aikana OLAF tarjosi logistista, taloudellista ja teknistä tukea reaaliaikaisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihtoa varten. Suomi koordinoi OLAFin toimitiloissa Brysselissä toiminutta fyysistä operatiivista koordinointiyksikköä (P-OCU), joka helpotti viestintää kansallisten yhteyspisteiden välillä. Lisäksi kuuden jäsenvaltion yhteyshenkilöt työskentelivät operaatiokeskuksessa operaation aikana.

Myös Europol osallistui operaatioon, mikä mahdollisti epäiltyjen henkilöiden ja yritysten suorat risiintarkastukset operaation aikana.

Yritystarkastus

Yritystarkastuksessa painotetaan fiskaalisesti merkittäviä tarkastusalueita ja -aiheita. Kohdevalinnoissa hyödynnetään valtakunnallisia riskikriteereitä ja -malleja.

Yritystarkastuksen tavoite vuodelle 2017 oli 229 tarkastusta, joista 110 (48 %) oli yrityskohtaisesti ni-

mettyjä tarkastuksia ja 119 (52 %) niin sanottuja nimeämättömiä tarkastuksia.

Vuonna 2017 tehtiin yhteensä 264 tarkastusta, joiden verotukselliset toimenpide-ehdotukset olivat yhteensä noin 10,8 miljoonaa euroa, ja veroja määrättiin palautettavaksi

yhteensä noin 0,2 miljoonaa euroa. Ehdotettujen toimenpiteiden lasku edellisestä vuodesta johtuu siitä, että valmiste- ja autoverotus siirtyivät Tullilta Verohallinnon tehtäviksi 1.1.2017, ja siten myös valmiste- ja autoverotarkastukset siirtyivät Veron vastuulle. Verottomien varasto-

jen tarkastukset Tulli tekee kuitenkin edelleen Veron lukuun.

Vuoden 2017 yritystarkastuksilla keskityttiin erityisesti vapaaseen liikkeeseen luovutukseen, erityismenettelyihin sekä varastointiin.

Alkuperämaan ilmoittamisessa petoksia

Tuonnissa on tärkeää, että tuotteen alkuperämaa, tullinimike ja tullausarvo ilmoitetaan oikein, sillä ne muodostavat tulliverotuksen perustan.

Eräs tarkastus vuonna 2017 kohdistui tuodun tuotteen alkuperään. Kuljetusasiakirjojen mukaan tavara oli lähetetty maasta jonka alkuperätuotteille saa GSP-edun. Tarkastuksessa heräsi epäily tuotteen todellisesta alkuperästä ja siitä, että tullietuutta oli käytetty väärin. Epäiltiin, että etuuskohtelumaan viranomaiselle oli annettu vääriä tietoja ja että etuuskohteluun oikeuttava alkuperätodistus oli myönnetty väärin perustein.

Tarkastuksen aikana todettiin, että tuotetta ei ollut valmistettu ilmoitetussa maassa, vaan maassa jonka tuotteisiin kohdistui polkumyynitulli. Käyttämällä GSP-tullietua maahantuojia oli välttänyt yleistä

tullia ja polkumyynitullia noin kaksi miljoonaa euroa. Tullin velvollisuus oli kantaa tullit ja polkumyynitullit takautuvasti. Todettiin, että maahantuojia ei ollut huolellisesti selvittänyt tuotteen alkuperää. Maahantuojia kiisti asian sekä valitti siitä hallinto-oikeuteen ja pyysi Tullin päätöksiä mitätöitäväksi.

Hallinto-oikeus katsoi, että Tulli oli ratkaissut asian oikein ja hyväksyi jälkikantopäätökset. HaO:n ratkaisu vahvisti, että maahantuojia on ennen kaupantekoa velvollinen huolellisesti selvittämään tuotteen alkuperämaan ja valmistajan alkuperäsäännösten mukaan, eli missä maassa tuote on tosiasiallisesti valmistettu.

Alkuperän selvittäminen on erityisen tärkeää, kun on kyse tullin tai polkumyynitullin alaisisten tuotteiden maahantuonnista, koska niiden verointressi on usein mittava.

Kirjanpidon merkinnöissä puutteita

Jälkitarkastusten lisäksi yritystarkastus tekee etupainotteisia tarkastuksia, kuten kirjanpidontarkastuksia. Kirjanpidontarkastuksessa tutkitaan asiakkaan antamat tiedot yrityksen kirjanpitojärjestelmästä ja kirjanpidosta.

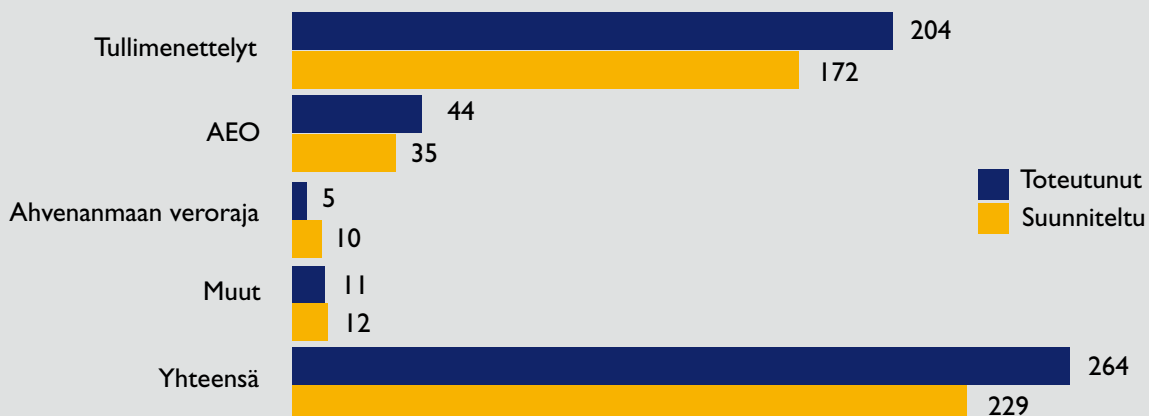
Varastotarkastuksissa on tullut ilmi tapauksia, joissa osa tavarakirjanpidon merkinnöistä – esimerkiksi tavaroiden tuloon tai lähtöön liittyvien tulliasiakirjojen tunnistemerkinnot – ovat puuttuneet. Tavarakirjanpidon pitämisen laiminlyönnistä tai toistuvasta virheellisestä ilmoittamisesta Tulli voi kantaa virhemaksua.

Kirjanpidon on sisällettävä reaaliaikaiset tiedot varastossa olevien tavaroiden määristä ja lajeista. Tarkastuksissa on kuitenkin todettu viikon, jopa kahden viikon viiveitä saapuneiden tavaroiden merkitsemisessä varaston tavarakirjanpitoon. Kirjanpitomateriaalia on säilytettävä kuusi vuotta sen vuoden lopusta lukien, kun tavarat on asetettu tullimenettelyyn tai jälleenviety, hävitetty tai luovutettu valtiolle.

Varastojen tarkastuskäynnellä on myös tullut ilmi tapauksia, joissa varastonpitäjä on vaihtanut kirjanpito-ohjelmaansa ilmoittamatta siitä Tullin lupakeskukseen tai varaston operatiivista toimintaa valvovalle tullille. Jos varastonpitäjän kirjanpitojärjestelmä muuttuu luvan myöntämisen jälkeen, uusi järjestelmä pitää ennen käyttöönottoa hyväksyttävä Tullilla.

	2013	2014	2015	2016	2017
YRTAn tarkastusten perusteella ehdotetut jälkikannot / -verot vuosina (milj. e)	63,0	17,3	63,6	60,7	10,8

YRTAn suunnitellut ja toteutuneet tarkastukset tarkastusalueittain

Talousrikokset

Tulli luokittelee talousrikoksiksi tapaukset, joissa rikotaan Tullin valvonnan ja veronkannon alaan liittyvää lainsäädäntöä. Talousrikoksilla tarkoitetaan rikoksia, joita tehdään lailisen liiketoiminnan yhteydessä taloudellisen edun tavoittelemiseksi.

Tullin tutkimissa tapauksissa päärikoksena on yleensä veropetos tai törkeä veropetos, lisäksi talousrikoksina tutkitaan muun muassa väärennys-, tulliselvitys-, ympäristö- ja kirjanpitorikoksia. Talousrikokseksi luetaan myös valmisteverolisten tuotteiden, kuten alkoholin ja savukkeiden, salakuljetus, jos se on verrattavissa liike- ja ammattitoimintaan, vaikka siinä ei käytettäisikään hyväksi liiketoimintarakenteita.

Talousrikostorjunnan vaativuut- ta ovat lisänneet uudet ilmiöt, kuten sähköiseen kaupankäyntiin tai sisä-

kaupan liikenteeseen liittyvä talousrikollisuus. Internetiä hyödynnetään yhä enemmän korkeasti verotet- tujen tuotteiden markkinointiin ja kauppaamiseen kuluttajille, ja samal- la kierretään tällaisten tuotteiden verosäännöksiä.

Vuonna 2017 Tullin tutkijien veropetosten yhteismäärä jatkoi kasvuaan. Veropetoksia paljastui yhteensä 1 086, mikä on 172 tapausta enemmän kuin vuonna 2016. Perusmuotoisia veropetoksia paljastettiin edellisvuotta vähemmän – yhteensä 181 tapausta.

Törkeiden veropetosten määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 26 tapauksella. Törkeät veropetosjutut liittyivät pääasiassa savukkeiden, alkoholin ja nuuskan laittomaan maahantuontiin sekä auto-, valmiste- ja arvonlisäveroihin, tulli-

maksuihin ja passitusmenettelyjen yhteydessä tapahtuvaan laittomaan toimintaan. Lisäksi oli tapauksia, jotka liittyivät ilmoittamatta jätettyihin tavariin.

Paljastuneet talousrikokset

Avointen talousrikosilmoitusten määrä on yksi mittari talousrikos- tutkinnan kokonaistilanteen tarkas- telussa. Tavoitteena pidetään ilmoi- tusten suhteellisen alhaista määrää. Tullin tutkittavana vuoden 2017 lo- pussa olleiden avointen talousriko- sasioiden lukumäärä oli 86. Määrä laski edellisvuodesta ja on yli puo- littunut huippuvuoden 2012 tilan- teesta.

Myös Tullin kirjaamien uusien talousrikosasioiden määrä laski vuonna 2017 edelliseen vuoteen

Törkeä veropetos – rikoksesta epäillyt	2013	2014	2015	2016	2017
Suomalaiset	48	23	50	130	45
Virolaiset	7	6	4	13	16
Venäläiset	15	35	29	28	37
Kaikki kansallisuudet	87	70	88	192	109
Veropetokset					
Törkeä veropetos	51	82	69	109	83
Veropetos	148	150	226	183	181
Lievä veropetos	358	592	561	622	822
Yhteensä	557	824	856	914	1 086
Talousrikostorjunnan vaikuttavuus (milj. e)					
Tutkittujen juttujen aiheuttamat vahingot	8,53	12,49	7,12	13,67	46,83
Tutkinnassa tai aloittamatta olevien juttujen aiheuttamat vahingot	8,49	7,32	5,14	6,13	3,56
Vakuutustakavarikot ja hukkaamiskiellot	2,41	1,07	1,33	3,28	2,55
Tullin takaisin saama omaisuus	1,88	2,38	0,51	2,52	1,52
Ulosottomiehelle tai muulle osoitettu omaisuus	1,07	0,08	0,14	0,17	0,13

verrattuna. Viime vuonna kirjattiin 145 uutta talousrikosasiaa, mikä on vähemmän kuin vuosien 2007–2016 keskiarvo, 172 rikosasiaa vuodessa. Vuonna 2017 Tulli sai päätökseen kaikkiaan 211 talousrikosasiaa, 38 enemmän kuin vuonna 2016.

Talousrikosasioiden keskimääräiset tutkinta-ajat Tullissa pidentyivät vuoteen 2011 asti, jonka jälkeen ajat ovat selvästi lyhentyneet. Vuonna 2017 tutkinta kesti keskimäärin 265 vuorokautta, eli kesto pitenee hieman edellisen vuoden 240 vuorokaudesta.

Ilmoitettujen ja päätettyjen tapausten suhdeluku kertoo talousrikosjuttujen läpivirtauksesta. Kun suhdeluku on alle yhden, ilmoituksia on saatu päätettyä enemmän kuin uusia ilmoituksia on vastaanotettu. Vuosina 2013–2017 Tulli on saanut päätökseen enemmän talousrikosasioita kuin uusia asioita on kirjattu tutkittavaksi. Vuoden 2017 lopussa suhdeluku oli 0,69. Talousrikosasioiden kokonaiskäsitelyaika Tullissa kasvoi jälleen vuonna 2017 ja oli keskimäärin 282 vuorokautta.

Yli kaksi vuotta sitten kirjattujen vanhojen talousrikosasioiden suhteellinen osuus kääntyi vuoden 2016 jälkeen hieman nousuun. Vuoden 2017 lopussa vanhojen asioiden osuus oli 34,9 prosenttia kaikista talousrikosasioista. Yli kaksi vuotta sitten kirjattujen vanhojen talousrikosasioiden määrä on kuitenkin pysynyt Tullissa kohtuullisena.

Talousrikosasioissa haltuun saatu omaisuus

Tullin talousrikostorjunnan tutkittujen juttujen yhteiskunnallinen vaikuttavuus vuonna 2017 oli yhteensä 54,59 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli lähes 29 miljoonaa euroa pienempi. Suurin osa vaikuttavuuden kasvusta on tutkittujen juttujen aiheuttamista vahingoista.

Tullin talousrikostorjunnan haltuun saaman omaisuuden määrä vaihtelee suuresti vuosittain. Talousrikoksissa takaisin saadun rikoshyödyn arvo oli vuonna 2017 yhteensä 4,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2017

takaisin saadun omaisuuden arvo väheni edellisvuoden 2,52 miljoonasta 1,52 miljoonaan euroon. Myös vakuustakavarikkojen ja hukkaamiskieltojen arvo väheni edellisestä vuodesta 2,55 miljoonaan euroon sekä ulosottomiehelle tai muulle osoitettu omaisuus 0,13 miljoonaan euroon.

Tullin talousrikostutkinnan kirjaamat vahingot vuonna 2017 päätökseen saaduissa asioissa olivat lähes 47 miljoonaa euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 13,7 miljoonaa euroa.

Takaisin saadun rikoshyödyn määrä ja osuus kirjatuista rikosvahingoista vaihtelevat rikosasioiden sisällöstä riippuen paljon vuosittain. Rikollisuuden kansainvälinen verkostoituminen, rikollisten rajat ylittävä ja tietoverkkovälineiden tukema työnjako sekä rikoskokonaisuuksien pilkkominen useisiin pieniin osiin edellyttävät yhä enemmän voimavaroja ja kansainvälistä yhteistyötä sekä rikostiedustelulta että tutkinnalta rikosten selvittämiseksi ja rikoshyödyn takaisin saamiseksi.

Talousrikoksia Ahvenanmaan verorajalla

Tullin yritystarkastus suoritti vuonna 2015 yritystarkastuksen Pirkanmaalle rekisteröityyn osakeyhtiöön. Osakeyhtiön liiketoimintaideana oli tuoda erilaisia terveysvaikutteisia tuotteita EU:sta ja Norjasta Ahvenanmaalle ja lähettää ne edelleen postimyyntinä Manner-Suomeen hyödyntäen verorajan mukanaan tuomaa veroetua.

Yritys oli Tullin rekisteröity veroraja-asiakas, ja sillä oli viennin kotitullauslupa (Tullin luottoasiakkuus). Yritys toimi viejänä Ahvenanmaalla ja samalla maahantuojana mannersuomalaiselle kuluttaja-asiakkaalle. Näin ollen sen olisi tullut ilmoittaa tuotteet tuonniksi Manner-Suomeen ja suorittaa maahantuonnin arvonlisävero ostajan puolesta Tullille.

Ahvenanmaa ei kuulu yhteisön veroalueeseen, mutta se kuuluu yhteisön tullialueeseen, ja siksi maahantuonnin arvonlisäverot kannetaan sekä tuonnissa että viennissä yhteisöalueen ja Ahvenanmaan välillä.

Yritystarkastuksessa epäiltiin, ja sittemmin tutkinnassa on vahvistunut, että yritys oli myynyt kuluttaja-asiakkaalle tuotepaketteja hintaan 39,90 euroa, joka sisälsi tuotteen pakkauskuuluineen ja rahteineen. Laskussa oli merkintä ”Alv % 0”. Myynnit oli käsitelty yrityksen kirjanpidossa niin ikään arvonlisäverottomana verorajamyynninä. Lain mukaan maahantuonnin arvonlisävero lasketaan asiakkaalta peritystä hinnasta.

Tässä tapauksessa yrityksen olisi pitänyt kantaa Manner-Suomeen myydyttä postilähetyksistä arvonlisäveroa 5,59 euroa / lähetys. Tämä summa ylittää pienimmän kannettavan tai perittävän veron määrän, joka on viisi euroa. Yrityksen olisi siis pitänyt maksaa Tullille arvonlisävero Ahvenanmaalta Manner-Suomeen toimitetuista myynneistä.

Juttua tutkittiin epäiltynä törkeänä veropetoksena, törkeänä kirjanpitorikoksena ja törkeänä tulliselvityksirikoksena. Veroja juttukokonaisuudessa välitettiin yli kaksi miljoonaa euroa. Rikoskokonaisuuden esitutkinta on päättyä ja siirtynyt syyttäjälle syyteharkintaan huhtikuussa 2017. Syyteharkinnan odotetaan valmistuvan alkuvuonna 2018.

Turkiskauppa viranomaisten tutkinnassa

Pohjanmaa on turkistalouden vahvaa aluetta. Siellä toimii noin 95 prosenttia Suomen turkistarhauksesta. Tullin Vaasan rikostutkinta sai keväällä 2013 tiedustelutietoa, jonka mukaan Pohjanmaan tarhoilla kiertää ulkomaalaisia ostajia, jotka maksavat siniketun ja minkin turkisnahoista koko kauppahinnan tai osan siitä käteisellä kirjanpidon ohi.

Asian tarkempaa selvittelyä varten perustettiin Vaasan tullin ja Pohjanmaan poliisilaitoksen talousrikostutkinnan yhteinen tutkintaryhmä, johon liittyi Verohallinnon Länsi-Suomen verotarkastusryhmiä.

Tulli vastasi turkisnahkojen kansainvälisen kaupan tutkimisesta, ja poliisi tutki tarhojen myyntiä kiertäville ostajille Suomessa. Verohallinto puolestaan selvitti koko toimintaketjun asianmukaisen verotuksen toteutumista.

Kansainvälinen yhteistyö

Tullin tutkinnan alussa ilmeni, että Suomessa asunut ulkomaalainen henkilö oli vuosien 2008 ja 2013 välillä ostanut turkisnahkoja noin 30 eri turkistarhalta käteisellä noin neljän miljoonan euron edestä. Turkikset oli ostettu vietäväksi Kreikkaan ja sieltä edelleen unionin ulkopuolelle, muun muassa Turkkiin.

Ostot oli rahoitettu rahansiirroilla Kreikasta ja veroparatiisimaihien rekisteröidyistä yhtiöistä. Rahat oli nostettu pankista Pohjanmaalla. Nostojen yhteissumma oli yli kaksi miljoonaa euroa. Lisäksi epäillään, että käteisvaroja ostoihin on tuotu muilla keinoin ulkomailta noin kaksi miljoonaa euroa.

Tulli on tutkinut ostojen rahoitusta törkeänä rahanpesurikoksena ja ostoja avunantoina veropetoksiin ja kirjanpitorikoksiin. Asiakokonaisuuden tutkinnassa Tulli on tehnyt yhteistyötä muun muassa Kreikan verohallinnon, Europolin, Ranskan poliisin, Turkin poliisin ja Dubain poliisin kanssa. Tullin esitutkinnan mu-

kaan rahanpesun kohteena on ollut yli neljä miljoonan euron arvosta omaisuutta. Asiakokonaisuus on syyteharkinnassa.

Verohallinto perusti tutkintaa varten yhteisen tarkastusryhmän Kreikan veroviranomaisten kanssa. Yhteistarkastuksen sekä Tullin esitutkinnassa saatujen tietojen perusteella Kreikassa toimineen yrittäjän todettiin jättäneen ilmoittamatta verottajalle useita miljoonia euroja verotettavia tuloja.

Kreikan verohallinto määräsi yrittäjän maksamaan jälkiveroja noin 1,5 miljoonaa euroa. Verohallinto selvitti tarhaajien veromenettelyjä, ja osa tapauksista siirrettiin poliisin tutkittaviksi.

Ohi kirjanpidon myyntiä harjoittaneille turkistarhaajille on määrätty veronkorotuksia, ja veropetos- ja kirjanpitorikossyytteet kolmelle turkistarhaajalle ovat vireillä käräjäoikeudessa. Yhdessä tapauksessa on jo annettu ehdollinen vankeusrangaistus veropetoksesta ja kirjanpitorikoksesta.

Kiinan-kaupassa törkeitä veropetoksia ja rahanpesua

Tutkinnassa paljastui myös, että Pohjanmaalla toimineet saman henkilön omistamat yritykset olivat vieneet suoraan turkistarhoilta hankittuja, lähinnä siniketunnahkoja, muun muassa Kiinaan väärillä vientiasiakirjoilla noin 15 miljoonan euron arvosta. Suomen ja Kiinan viranomaisille esitetyt kauppalaskut olivat todellisia kauppasummia pienemmät.

Epäillään, että tällä tavoin noin 110 000 siniketun turkisnahan maahantuontiarvot Kiinassa ovat jääneet yli kuusi miljoonaa euroa todellisia pienemmiksi.

Yritysten kansallisessa verotuksessa epäillään myös olleen väärinkäytöksiä; näistä Verohallinto on tehnyt tutkintapyynnöt Tullille. Rahoitukseen epäillään tässäkin tapauksessa liittyneen rahanpesua.

Tullin esitutkinnassa on kirjattu rikosilmoituksia muun muassa törkeästä rahanpesusta, törkeästä veropetoksesta ja törkeästä kirjanpitorikoksesta.

Kantamatta jääneiden verojen määrä on noin 400 000 euroa, ja rahanpesun kohteena olleen omaisuuden arvo noin 6 miljoonaa euroa. Tämän asiakokonaisuuden esitutkinta siirtyy syyteharkintaan kevään 2018 aikana.

Epäillään, että näissä kahdessa tapauksessa rahanpesun kohteena olleen omaisuuden arvo on noin 10 miljoonaa euroa ja että kansallisia veroja on jäänyt kantamatta yhteensä noin kahdeksan miljoonaa euroa.

Tämän Vaasan tullin tutkintaryhmän tutkimien tapauksen lisäksi Kiinan tulli on tutkinut laajaa rikoskokonaisuutta, joka liittyy Suomesta Kiinaan vietyihin turkisnahkoihin.

Turkikset on vientiselvitetty Suomesta asianmukaisesti, mutta maahantuontivaiheessa kiinalaiset toimijat ovat muuttaneet tuontierien tullausarvoja väärin kauppalaskujen avulla. Tällaisen toiminnan takia Kiinan tullilta on jäänyt kantamatta maahantuontiveroja lähes 190 miljoonaa euroa. Suomen tulli on avustanut Kiinan tulliviranomaisia tämän kokonaisuuden tutkinnassa, ja palaute yhteistyöstä on ollut positiivista.

Tämä osoittaa, kuinka arvokkaista tuotteista on kysymys ja osittain selittänee motiivin epärehelliseen menettelyyn kauppaprosessin eri vaiheissa.

Ympäristö- ja luonnonsuojelurikokset

Vuonna 2017 Tullissa tutkittiin yhteensä seitsemää tapausta, joissa maahan oli tuotu tavaroita CITES-sopimuksen vastaisesti. Näistä kuuden tapauksen rikosnimike oli luonnonsuojelurikkomus, ja yhdessä tapauksessa todettiin luonnonsuojelurikos. Yhdessä tapauksessa rikosnimikeinä olivat sekä lievä salakulje-

tus että luonnonsuojelurikkomus.

CITES-tapauksissa tilattiin krokotiilinnahkaisia hattuja tai yritettiin tuoda karhun tai valaan lihaa maahan ilman tarvittavia lupia. Yhdessä CITES-tapauksessa täytetty susi yritettiin tuoda Suomeen Venäjältä ilman tarvittavaa lupaa, ja toisessa tapauksessa Venäjältä tilattiin karhun-

nahkapaloja ilman vaadittavia lupia.

Kaikki luonnonsuojelurikokset ja -rikkomukset eivät välttämättä ole CITES-tapauksia.

Yleisesti eniten luonnonsuojelurikoksia ja -rikkomuksia tulee ilmi internetkaupasta ostettujen, postitse kuljetettavien tavaroiden sekä matkustajien tuomisten valvonnassa.

Luonnonsuojelurikokset ja -rikkomukset	2013	2014	2015	2016	2017
Luonnonsuojelurikos	4	5	3	0	1
Luonnonsuojelurikkomus	13	12	9	2	6

Lasijätteistä veropetostutkinta

Tullin talousrikosten tutkintayksikkö tutki törkeänä veropetoksena jäteveroon liittyvän tapauksen, jossa yrityksen epäiltiin jättäneen ilmoittamatta Tullille vuosina 2015–2016 vastaanottamansa suuren määrän verollista lasijätettä. Yritys on usean kunnan omistama jätteenkäsittelylaitos. Verohallinnon mukaan tällä tavoin vältettiin jäteveroja yli 500 000 euroa. Yritys on valittanut verotuspäätöksistä hallinto-oikeuteen.

Yritystarkastuksen perusteella yrityksen epäiltiin vastaanottaneen jätelasia vuosina 2015–2016 noin 8 000 tonnia. Esiin tulleiden tietojen perusteella aloitettiin esitutkinta, jonka aikana selvisi, että yritys oli hankkinut vuoden 2015 aikana yli 3 800 tonnia ja vuoden 2016 aikana yli 4 000 tonnia lasijätettä käyttöön- sä ja sijoittanut sen saneerattavan kaatopaikan pintarakenteisiin. Jätelasin käyttö tähän tarkoitukseen on laillista, mutta siitä olisi pitänyt maksaa jäteveroa.

Lisäksi esitutkinnassa selvisi, että

epäiltynä oleva yritys oli siirtänyt jätekeskukseen vastaanottamaansa jätelasia maanrakennuskäyttöön yli 110 tonnia vuonna 2015 ja noin 1,2 tonnia vuonna 2016.

Lasijäte oli lajitteluvirheitä sisältävää lasipakkausjätettä, joka oli tarkoitettu maanrakennuskäyttöön jätekeskuksessa. Lasijätteen toimitti Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy, joka on voittoa tavoittelematon, Suomen teollisuuden ja kaupan vuonna 1997 perustama ja omistama palveluyhtiö. RINKI Oy tuottaa yrityksille ratkaisuja pakkausten tuottajavastuun toteuttamiseksi.

Jäteverolain mukaan jäteveroa on suoritettava valtiolle kaatopaikalle toimitetuista jätteistä, ja verovelvollinen on kaatopaikan pitäjä. Toimivaltaisena viranomaisena Tulli huolehti 2016 verotuksen toimittamisesta ja sen valvonnasta.

Yrityksen vastuuhenkilöiden epäillään syyllistyneen törkeään veropetokseen laiminlyömällä verotusta varten säädettyä ilmoitusvel-

vollisuutta ja tällä tavoin tavoitelleen huomattavaa taloudellista hyötyä. Veroilmoituksia ei jätetty kyseisistä lasieristä lainkaan.

Esitutkinnassa katsottiin, että vastuussa veroasian hoitamisesta olivat yrityksen toimitusjohtaja, kehityspäällikkö, talouspäällikkö ja käsittelypäällikkö. Heitä kuultiin esitutkinnassa epäiltyinä.

Tutkinnassa käytettiin laajasti pakkokeinoja sekä tehtiin syyttäjyhteistyötä. Yhteistyötä tehtiin käytännön operaatioissa hyvällä menestyksellä myös muiden Tullin tutkivien yksiköiden kanssa.

Verosaatavien varmistamiseksi harkittiin turvaamistoimia, mutta niiden käytöstä luovuttiin. Yrityksen omistavat kunnat, eikä turvaamistoimia nähty verottajan, valtion edunvalvojan ja syyttäjän kanssa käydyissä palaverissa tarpeellisiksi.

Esitutkinta on valmistunut, ja pöytäkirja lähti syyteharkintaan kesällä 2017.

CITES-tapauksena susi

Tulli otti Vaalimaan rajanylityspaikalla tarkastukseen miehen, joka saapui maahan henkilöautolla Venäjältä. Tullitarkastuksessa ajoneuvon tavaratilasta löytyi suuri täytetty susi (*Canis lupus*).

Susi on suojeltu CITES-yleissopimuksessa, jolla rajoitetaan uhanalaisten eläin- ja kasvilajien kansainvälistä kauppaa. Sääntely kattaa elävät ja kuolleet yksilöt sekä niiden osat ja niistä valmistetut tuotteet.

Susi kuuluu CITES-asetuksen tiukimmin säänneltyihin lajeihin. Tällaisten lajien tuontiin vaaditaan aina tuontilupa, jonka saaminen edellyttää viejämään myöntämää asianmukaista CITES-vientiasiakirjaa. Tuontilupa on haettava hyvissä ajoin ennen tuontia, ja sen on oltava voimassa tuontihetkellä. Tuontilupaa ei myönnetä kaupallisiin tarkoituksiin eikä yleensä takautuvasti.

Tapauksessa epäiltynä oleva mieshenkilö kertoi saaneensa suden lahjaksi ystäviltaan ja olleensa kuljettamassa sitä Suomen kautta Saksaan. Epäilyllä ei ollut esittää sudesta mitään asiakirjoja. Luvan tarve tuli epäilyn mukaan hänelle yllätyksenä, koska kyseessä oli lahja.

Tulli takavarikoi suden ja asiaa tutkittiin luonnonsuojelurikoksena. Rikosasia on tällä hetkellä syyteharjinnassa. Suden lopullinen kohtalo selviää oikeudenkäynnin jälkeen.

Venäjän susikannan arvioidaan lähteestä riippuen olevan 20 000–60 000 yksilöä, eikä susi ole Venäjällä suojeltu laji. Suomen susikannan puolestaan on arvioitu olevan 150–180 yksilöä vuonna 2017. Koko Euroopassa arvioidaan olevan yli 10 000 sutta.

Ampuma-aserikokset ja vaaralliset esineet

Ampuma-aserikoksia todettiin vuonna 2017 yhteensä 120 tapausta, joista lieviä rikoksia oli 96 ja rikkomuksia yksi. Rikosnimikkeellä ampuma-aserikos todettiin 22 tapausta. Törkeitä ampuma-aserikoksia oli yksi. Ampuma-aserikoksien määrä laski hieman verrattuna vuoteen 2016.

Tuliaseita takavarikoitiin 16 ja kaasuaseita 96 kappaletta. Takavarikoitujen kaasuaseiden määrä laski 91 kappaleella vuodesta 2016. Tuliaseita takavarikoitiin 15 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kaasuaseita

tulee Suomeen matkustajien mukana autoissa tai postilähetyksissä ulkomailta. Tuliaseita löydetään eniten rikosten tutkinnan yhteydessä kotietsinnöissä. Esimerkiksi asekeräilijät tilaavat Suomeen deaktivoituja aseita, mutta joissain tapauksissa aseita ei ole deaktivoitu riittävästi.

Tapauksia, joissa rikosnimike oli ”vaarallisia esineitä koskevien säännösten rikkominen”, oli vuoden 2017 aikana yhteensä 101. Määrä on noussut hieman vuodesta 2016, mutta laskenut selkeästi vuodesta

2015, jolloin tapauksia oli 121.

Vuoden 2017 tapauksissa matkustajilta tai postin kautta saapuneista lähetyksistä otettiin Tullin haltuun yhteensä 124 vaarallista esinettä. Edellisen vuoden vastaava luku oli 431, joten haltuunotettujen vaarallisten esineiden määrä laski merkittävästi.

Haltuunotetut esineet olivat sähkölamauttimia, pamppuja, veitsiä, heittotähtiä ja nyrkkirautoja.

Ampuma-aserikokset	2013	2014	2015	2016	2017
Törkeä ampuma-aserikos	5	4	4	5	1
Ampuma-aserikos	44	40	17	28	22
Lievä ampuma-aserikos	11	17	31	129	96
Ampuma-aserikkomus	5	0	2	1	1
Yhteensä	65	61	54	163	120

Aseita postitse

Tulli tutki vuosina 2016–2017 useita luvanvaraisen kaasu- ja starttiaseiden maahantuontitapauksia. Suurin osa tapauksista paljastui postilähetystistä, mutta yhdessä tapauksessa Suomessa asuva henkilö yritti tuoda starttipistoolia Virossa Suomeen.

Suomessa asuva entisestä Neuvostoliitosta kotoisin oleva mieshenkilö toi maahan Virossa seitsemän Atak Stalker -kaasupistoolia. Kaasupistoolit löytyivät tullitarkastuksessa epäillyn matkatavaroista. Mies kertoi ostaneensa pistoolit Tallinnasta viidelläsadalla eurolla.

Virossa tällaisten aseiden myynti on laillista, ja epäilty kertoi olleensa siinä käsityksessä, että niitä saa ostaa ja tuoda Suomeen. Epäilty kertoi, että kaasupistoolit oli tarkoitus viedä kauttakulkuna Venäjälle.

Toisessa tapauksessa USA:sta tilattu postilähetyks sisälsi Ekol Firat Magnum -pistoolin (cal. 9 mm P.A.K.), joka on Poliisihallituksen lausunnon mukaan kaasuaase, jonka hallussapito vaatii luvan.

Kaasu- ja starttiaseet luokitellaan Suomessa luvanvaraisiksi ampuma-aseiksi. Kaasuaaseiden maahantuonnin lisääntymisen on arvioitu johtuvan laittomien käsiaseiden saatavuuden heikentymisestä. Toisaalta näitä aseita on myös helppo tilata muista maista verkkokauppojen kautta, sillä niiden myynti ja hallussapito on sallittua useimmissa maissa.

Suosituin kaasuaaseista vaikuttaisi olevan turkkilainen Zoraki-kaasupistooli (9 mm P.A.K.), erityisesti sen helpon muunneltavuuden vuoksi. Sillä pystyy ampumaan myös 9-millisiä short-patruunoita, mutta ase ei kestä kovalla patruunalla kuin yhden laukauksen. Zorakeja saa verkkokaupoista halvimmillaan jopa 20 eurolla.

Tuoteturvallisuusvalvonta

Tulli valvoi vuonna 2017 yhteensä 4 708 elintarvikkeen ja kulutustavaravaran määräystenmukaisuutta. Valvontatavoitteeksi oli asetettu 5 000 tuote-erää, joten saavutettua 94 prosentin toteutumaa voidaan pitää hyvänä.

Elintarvikelainsäädännön alaisia tuotteita valvottiin yhteensä 3 155 tuote-erää, joista alustavan tiedon mukaan vakavasti määrästenvastaisia oli 7 prosenttia ja lievästi määrästenvastaisia 11 prosenttia.

Kulutustavaravalvonnassa tutkittiin 1 553 tuotetta, joista vakavia virheitä todettiin alustavan tiedon mukaan 14 prosentissa ja lieviä virheitä joka kymmenennessä tuotteessa.

Vakavalla tavalla määrästenvastaiten tuotteiden maahantuonti tai markkinoille saattaminen kiellettiin, lievemmistä virheistä annettiin huomautuslausunto tai kehoitus korjata virhe.

Elintarvikkeiden ja niiden kanssa kosketukseen tulevien tarvikkeiden valvonnassa painopiste oli toisista jäsenmaista tuoduissa tuotteissa. Kulutustavaravalvonnassa valtaosa tutkituista tuotteista oli tuotu suoraan EU:n ulkopuolelta.

Tullin valvonta muodostuu suureksi osaksi tuotteista, joita tuodaan maahan kaiken aikaa ja joita kulutetaan paljon, mutta myös uutuudet pyritään saamaan valvontaan mahdollisimman nopeasti. Vuonna 2017 varsinkin lasten ja nuorten keskuudessa suosituksi tulleita sormihyryriä (fidget spinner) tutkittiin 24. Niistä 14 todettiin määrästenvastaisiksi.

Yleisimpiä virheitä olivat puuttuvat tai puutteelliset merkinnät, ja yhden tuotteen sisällä olevaan nappiparistoon huomattiin olevan helpo päästä käsiksi, mistä aiheutuu vakava vaara lapselle. Lisäksi yhdessä sormihyryrissä havaittiin oikosulun vaara.

Lisäksi Tulli reagoi uusiin turvallisuusriskeihin, kuten vuonna 2017 havaittuun kananmunien fiproniiliongelmiaan. Kesällä 2017 toisista jäsenmaista tuli tieto, että kananmunista on löytynyt fiproniilia, ilmeisesti koska sitä oli luvottomasti lisätty kanojen loiskarkotteeseen. Tullilaboratoriossa oli analytiikkavalmius olemassa, ja vuosien varrella oli tämän aineen käytön vuoksi annettu useita maahantuontikieltoja esimerkiksi EU:n ulkopuolelta tuoduille mausteille.

Kananlihaa tai kananmunia Tullilla ei ole oikeutta valvoa, mutta valvontaan otettiin kananmunaa sisältäviä valmisteita. Kaikkiaan analysoitiin 39 näytettä, jotka olivat majoneeseja, erilaisia leivonnaisia ja tuorepastoja. Tuotteet oli valmistettu muun muassa Ranskassa, Saksassa ja Italiassa. Tutkituista tuotteista ei fiproniilia löydetty.

Operaatio Opson VI

Suomen tullit osallistui väärennettyihin elintarvikkeisiin kohdistettuun, kansainvälisesti mittavaan Opson VI -operaatioon 1.12.2016–31.3.2017. Europolin ja Interpolin koordinoimaan operaatioon osallistui 61 maata, joista 21 oli EU-maita. Tulli oli mukana operaatiossa jo neljättä kertaa.

Operaation aikana kauppoihin, marketteihin, lentokentille, satamiin ja teollisuuden kiinteistöihin tehtiin kaiken kaikkiaan 50 000 tarkastusta.

Maailmanlaajuisesti operaatiossa takavarikoitiin yhteensä 9 800 tonnia, yli 26,4 miljoonaa litraa ja 13 miljoonaa yksikköä väärennettyjä tai

vahingollisia ruokia ja juomia. Takavarikoidut tuotteet olivat muun muassa alkoholia, mineraalivettä, mausteututioita, mereneläviä, oliiviöljyä sekä kaviaaria.

Suomessa operaatio kohdennettiin mausteisiin, ja se toteutettiin Tullin koordinoimana yhdessä Helsingin ja Vantaan kaupunkien elintarviketurvallisuusviranomaisen kanssa. Operaatiolla saavutettiin myös kansallisesti hyviä tuloksia viranomaisyhteistyössä.

Operaatiossa tarkastettiin 16 eri tavaraerää, joista otettiin yhteensä 21 näytettä. Näytteistä analysoitiin väriaineet, säteilytys ja tuoteselosten

paikkansapitävyys. Kurkuma- ja ravintolisävalmisteista analysoitiin lisäksi liijypitoisuus.

Tutkimusten perusteella elintarvikesäännösten vastaisia kurkuma-, curry- ja chilimausteita löydettiin yhteensä 950,5 kiloa. Tutkituissa erissä oli paljon virheellisiä tuoteselesteita, ja yhdestä luomutuotteeksi väitetystä kurkumajauheesta löydettiin kasvisuojeluaineiden jäämiä, jotka ovat luomutuotannossa kiellettyjä. Kahdesta chili- ja kurkumamauste-erästä löytyi kiellettyä Sudan-väriä. Kuntaviranomaiset poistivat erät myynnistä.

Vuoden tullikoira Urho palkittiin myös vuoden virkakoirana Koiramessuilla

Nyt jo eläkkeelle siirtynyt Urho työskenteli ohjaajansa kanssa ansioituneesti Helsinki-Vantaan lentokentällä. Urho paljasti rahtivarastoissa ja matkustajien parissa useita merkittäviä huumeiden ja niiden lähtöaineiden kauttakuljetuslähetyksiä.

Muutama vuosi sitten Urho löysi matkatavaroista 20 kiloa marihuanaa. Rahdin seasta Urho on löytänyt muun muassa yli 500 kiloa APAAN-kemikaaliyhdistettä, josta olisi saanut valmistustavasta riippuen 150–440 kiloa amfetamiinisulfaattia. Tämän löydön avulla päästiin myös samantyyppisillä rahtitiedoilla tulleen toisen lähetyksen jäljille.

Ohjaaja arvostaa koirakon saamaa tunnustusta, mutta muistuttaa, että ilman perusvalvontaa tekeviä kollegoita koirakot eivät kykenisi tekemään omaa työtään.

– Mutta he pystyisivät kyllä tekemään työnsä ilman meitä. Siksi tämä tunnustus kuuluu meille kaikille, hän sanoo.

Kovakuntoinen ja ihmisrakas ammattilainen

Urho on ihmisrakas ja sosiaalinen koira, joka teki töitä leikin varjolla, mutta tosissaan. Urho on aina ollut varsin vauhdikas koira, eikä vauhti vielä eläkepäivilläkään ole hiljentynyt.

Eläkkeelle siirtyminen sujui ilman suurempia ongelmia, koska labradorinnoutaja on rotuna äärimmäisen sopeutuvainen.

– Kaikki koirat ansaitsevat jäädä eläkkeelle terveinä. Urho teki todella monipuolista työtä, joten kuormitus on ollut kova. Ympäristöt ovat rankkoja ja työmäärä suuri. Oli selkeästi havaittavissa, että 8-vuotiaalla koiralla alkoivat työtunnit olla täynnä, ja vaikka Urho olikin terve, niin palautuminen oli hidastunut ja koira väsyi helpommin, kertoo ohjaaja päätöksestä päästää Urho eläkkeelle elokuussa 2017.

Tullin koiratoimintaa jo vuodesta 1969

Tullilla on viitisenkymmentä tullikoira, jotka työskentelevät lähes kaikilla Suomen tullitoimipaikoilla EU:n ulko-, sisä- ja Schengen-rajoilla. Tullikoiria käytetään apuna tavaroihin kohdistuvien kieltojen ja rajoitusten valvonnassa niin maa-, ilma- kuin meriliikenteessä.

Tulli on kouluttanut ja käyttänyt tullikoiria vuodesta 1969 lähtien. Aluksi tullikoirat koulutettiin vain huumeiden etsintään, kunnes

2000-luvun alussa aloitettiin ensimmäisten savukekoirien koulutus.

Tullin ensimmäiset käteistä rahaa sekä huumeita etsivät niin sanotut kombikoirat aloittivat virallisesti työnsä vuoden 2015 alussa. Vuonna 2017 työnsä aloitti Tullin ensimmäinen ase- ja räjähdekoira sekä savukkeiden, nuuskan ja huumeiden etsintään koulutettu koira.

Tullin koiratoiminta on hyvää yhteistyötä, tuloksellista ja näkyvää yhteiskuntaa suojaavaa viranomais-toimintaa matkustaja- ja tavaraliikenteessä.

Suomen suurin hasistakavarikko

Vuosaaren satamassa marraskuussa 2017 tehdyssä tarkastuksessa löydettiin liettualaisesta ajoneuvoyhdistelmästä ennätysellinen, yli 660 kilon hasislasti. Hasis oli kätetty trailerin etuseinän kätkötilaan.

Ajoneuvon kuljettaja oli liettualainen mies, joka on edelleen tutkintavankina. Mies oli lähtenyt ajoneuvoyhdistelmällä liikkeelle Espanjasta, josta matka oli jatkunut Keski-Euroopan ja Ruotsin kautta Turkuun.

Takavarikoidusta huumausaine-erästä olisi saanut noin 1,3–2 miljoonaa käyttöannosta, ja sen katukauppa-arvo oli noin 13 miljoonaa euroa.

Tapauksen esitutkinta on kesken.

tulli.fi

 Suomen tulli

 Tullikoirat

 YouTube

Vihjepuhelin 0800 1 4600

Nettivilje <https://vihjeet.tulli.fi/>